

Directa

setmanari de comunicació

Núm 311 3 d'abril de 2013 1,70€

El gran bluf

L'administració aposta pels macrocomplexos d'oci malgrat els fracassos acumulats i l'impacte negatiu que tenen sobre el medi

PÀGINES 2-4

5

Els tribunals argentins investiguen la **repressió franquista** contra el moviment llibertari entre 1936 i 1977

6 - 7

El dragatge del port de Maó i l'abocament de **fangs contaminants** a la costa de Menorca, en suspens

13

L'**alto el foc del PKK** obre un nou escenari en el procés de pau entre el poble kurd i l'Estat turc

17

RAI: vint anys de projectes socials, culturals i educatius per a joves al Casc Antic de Barcelona

ESTIRANT DEL FIL

Fa gairebé set mesos, es va presentar BCN World, l'enèsim macrocomplex d'oci que promet milers de llocs de treball apostant per la combinació insostenible de totxo i turisme de masses. Els precedents parlen de projectes que acaben sent fum (Gran Scala o Ferrari World), de la pèrdua de centenars de milions d'euros públics (Terra Mítica) o d'un creixent impacte urbanístic (Port Aventura), però l'administració continua legislant a favor d'un model especulatiu que trinxia el territori.

ECONOMIA // ELS FRACASSOS SONATS NO VAGUNEN L'ADMINISTRACIÓ CONTRA ELS MACROCOMPLEXOS D'OCI, QUE CONTINUEN SENT BENEÏTS AMB LLEIS FETES A MIDA

L'etern engany dels parcs temàtics

Guiu Ferrés-Costa

@La_Directa

L'escassa o nul·la rendibilitat econòmica, el fort impacte ambiental i territorial -que es tradueix, entre altres coses, en un ingent consum d'aigua i en la urbanització de paratges generalment protegits-, els reiterats incompliments de les primigènies promeses de creació de milers de llocs de treball o l'aposta per un model d'oci basat en el consum i en una uniformització que ignora les particularitats autòctones són alguns dels nombrosos trets que comparteixen els parcs temàtics i els macrocomplexos d'oci i del joc existents o projectats als Països Catalans. Port Aventura (Vila-seca i Salou) i Terra Mítica (Benidorm) són els únics parcs temàtics en funcionament al país i, tot i que el seu balanç global dista molt de poder ser considerat positiu, durant els darrers anys, s'està vivint un boom de projectes similars arreu del territori, sempre amb el suport entusiasta del govern autonòmic de torn. A l'hora de la veritat, després de presentacions a so de bombo i platerets en què es posen damunt la taula xifres mastodòntiques, molts d'aquests macrocomplexos acaben convertits en fum, sense que se n'hagi aixecat ni una paret.

Molts projectes de macrocomplexos han acabat convertits en fum

Si ens centrem en l'última dècada, el primer projecte d'aquest tipus que va aparèixer a escena va ser Gran Scala, el complex presentat el 2007 per un opac consorci anomenat International Leisure Development (ILD) i que havia d'omplir el municipi d'Ontinyena de casinos, hotels i parcs temàtics, a banda de donar feina a desenes de milers de persones. A l'hora de la veritat, res de res. Eurovegas,

Ferrari World o el parc d'atraccions que els danesos Theme Park Group promouien a Campos (Mallorca) també són grans complexos que no s'han arribat a executar. Impulsat pel magnat dels casinos de Las Vegas Sheldon Adelson, Eurovegas pretenia acabar de trinxar el delta i el Parc Agrari del Llobregat per aixecar-hi una ciutat del joc. Malgrat les facilitats que li posava la Generalitat de Catalunya -disposada a fer unes lleis a mida-, el mes de setembre, el magnat nord-americà va anunciar que escollia Madrid.

Dos mesos més tard, es va fer pública la ruptura de les negociacions entre el govern valencià i els fons d'inversió Alrasoul Ltd, que, amb el suport del Banco Santander i Credit Suisse, promovia Ferrari World -un parc temàtic basat en l'elitista marca automobilística- al costat del circuit de Xest. Ecologistes del Grup d'Ornitologia Balear (GOB) van denunciar, el 2011, les intencions d'aixecar un parc d'atraccions a Campos i, des d'aleshores, no se n'ha sabut res més. Barcelona World -impulsat per l'especulador immobiliari valencià Enrique Bañuelos i beneït per la Generalitat, que va ser l'escenari de la presentació pública del projecte- i Tierra Santa -el parc temàtic religiós que, des de fa un parell d'anys, es vol fer a Mallorca- són els projectes que hi ha en marxa actualment, tot i que no sembla gens clar que s'arribin a fer.

LLEIS A LA CARTA

En general, els macrocomplexos d'oci esmentats han estat impulsats per entitats financeres, fons d'inversió o grups vinculats al negoci immobiliari, però l'administració pública també hi juga un paper proactiu adaptant la legislació als interessos de les promotores o, fins i tot, gestant directament el projecte, com van ser els casos de Port Aventura i Terra Mítica. El 1989, la Generalitat pujolista va aprovar la llei de centres recreatius turístics, que permetia la construcció del parc temàtic tarragoní, que obriria les portes

Per l'arquitecte Albert Crosas, els parcs temàtics signifiquen l'homogeneïtzació consumista i una pèrdua de la identitat pròpia/
ROBERT BONET

sis anys més tard. La llei omnibus (2011), entre altres coses, permet que projectes que siguin declarats d'"interès general" passin per damunt del planejament territorial vigent i es puguin ubicar en espais naturals protegits. A més, el govern d'Artur Mas va mostrar clarament que estava disposat a introduir alguns dels canvis legislatius que Adelson reclamava per instal·lar Eurovegas a Barcelona. L'executiu català ha reiterat la seva intenció de modificar la llei del joc perquè BCN World -presentat com l'alternativa a Eurovegas- pugui comptar amb els quatre o cinc casinos planificats a la primera fase del projecte. A les Illes, el govern presidit

per José Ramón Bauzá (PP) va aprovar, l'any passat, la nova llei de turisme, que permet que l'executiu autonòmic declari projectes d'"interès turístic" i que aquests s'instal·lin en sòl rústic o, fins i tot, protegit sense cap tipus de control urbanístic i ambiental. Tot i que no es farà, Gran Scala va deixar com a herència la llei de centres d'oci d'alta capacitat, validada pel parlament aragonès per fer possible, precisament, el complex d'ILD.

COMERCIALIZACIÓ DE L'OCI

En ple debat sobre Eurovegas, el col·lectiu La Trama Urbana -que aplega geògrafes i sociòlogues especialitzades en la ges-

1989

és l'any que marca l'inici de la legislació a la carta pels parcs temàtics, amb l'aprovació de la llei de centres recreatius turístics de la Generalitat

458

litres per persona i dia és el consum d'aigua que s'arriba a assolir en les pernoctacions a Port Aventura, molt superior als 114 de la ciutat de Barcelona

10

milions de visitants l'any van prometre els impulsors de BCN World, una xifra considerada impossible per les veus expertes i ja rebaixada a sis

tió urbanística i l'ordenació del territori-alertava, en un article, de les conseqüències de l'acolliment d'un "model de desenvolupament amb poc valor afegit, desconnectat de l'entramat socioeconòmic local i amb un nivell baix de redistribució dels beneficis generats". La precarietat laboral, els salaris baixos i els acomiadaments -fons sindicals han confirmat a la DIRECTA que Port Aventura està fent fora una dotzena de treballadores cada trimestre- són la norma d'un model que representa tornar a caure en l'aposta pel toxo i el turisme de masses.

Els parcs temàtics i els macrocomplexos d'oci només poden aspirar a una certa rendibilitat econòmica per les seves promotores si van lligats a una gran operació immobiliària, que impliqui la construcció d'hotels, camps de golf, centres de convencions, centres comercials... De fet, en aquests moments, el 30% dels ingressos de Port Aventura ja provenen dels hotels i del centre de convencions estrenat el 2009. Tot plegat no fa altra cosa que accentuar l'impacte territorial i ambiental d'un model difícilment sostenible, totalment depredador de recursos. Per fer-se'n una idea, el consum d'aigua per persona i dia a Port Aventura oscil·la entre els 277 i els 458 litres -segons dades de 2010 de la memòria ambiental del parc-, mentre que, a la ciutat de Barcelona, la xifra és de 114.

L'administració pública juga un paper proactiu adaptant la legislació als interessos de les promotores

Més enllà dels impactes ambientals i territorials, els parcs temàtics signifiquen una "homogeneïtzació consumista, una pèrdua de la identitat pròpia, la comercialització de l'oci a gran escala i el triomf dels simulacres i les simulacions", en paraules de l'arquitecte Albert Croas, que ha escrit articles sobre la qüestió per Ecologistes en Acció. En aquests instal·lacions, el paisatge i el món natural són desplaçats per l'artificial i la còpia. La pretensió de recrear indrets llunyans artificialment seguint un model nascut als anys 60 als Estats Units no busca res més que *segrestar* la turista durant dies, amb l'objectiu que consumeixi al *resort*, en detriment del comerç de proximitat lligat al territori. Tot això explica la creixent contestació social que generen aquest tipus de projectes, com demostren els col·lectius opositors a Gran Scala, Eurovegas, BCN World o Terra Mítica, que van decidir dir *no* al model especulatiu. ◀

GRAN SCALA

El projecte que havia de revolucionar una àrea dels Monegros i la Franja es va convertir en un gran engany. ILD parlava, el 2007, de 17.000 milions d'euros d'inversió, 32 casinos, set parcs temàtics, hotels amb capacitat per a 25.000 persones, 250 botigues, 26.000 llocs de treball directes, 65.000 d'indirectes i 25 milions de visitants de cara a l'any 2020, un cop el macrocomplex del joc i l'oci estigués a ple rendiment. Avalat pel govern autonòmic de l'època, format per PSOE i PAR, que va aprovar una llei a mida de Gran Scala, el febrer de l'any passat el projecte d'ILD -formata per comissionistes i deutores d'Hisenda- es va convertir en fum ja que l'opció de compra sobre les 3.000 hectàrees que volia adquirir a Ontinyena no es va fer efectiva.

FERRARI WORLD

El mes de novembre, el govern d'Alberto Fabra (PP) va anunciar que descartava el projecte Ferrari World, el parc temàtic vinculat a la marca automobilística que el fons Alrasoul Ltd (30%) i els bancs Credit Suisse (60%) i Banco Santander (10%) projectaven al costat del circuit de Xest. Els promotors volien la cessió gratuïta de 400.000 metres quadrats de sòl públic i prometen una inversió de 1.000 milions d'euros i 2.000 llocs de treball, entre directes i indirectes. Abans que es trenquessin les negociacions, la Generalitat valenciana ja preparava canvis normatius per fer possible la "implantació de projectes urbanístics d'especial interès", un altre cas de llei a la carta.

PORT AVENTURA

Després d'uns inicis tortuosos, amb la fallida implicació de la nord-americana Busch Inc i el hòlding Grand Península, que dirigia el posteriorment empresonat Javier de la Rosa, La Caixa es va implicar en el parc de Vila-seca i Salou, que es va començar a edificar el 1992 i va obrir portes el 1995. Port Aventura no va començar a donar beneficis fins al 2004, just quan Universal Studios va deixar el projecte. El 2009, La Caixa va vendre el 50% del parc al fons italià Investindustrial, que l'any passat va comprar la resta del capital. El 2012, el parc va rebre 3,7 milions de visitants i, un any abans, va guanyar 26 milions. Compta amb prop de 3.000 treballadores directes.

TERRA MÍTICA

Inaugurat per l'aleshores president autonòmic Eduardo Zaplana el 2000, el parc de Benidorm prometia 2.000 llocs de treball directes, 6.000 d'indirectes i 3,5 milions de visitants. Les xifres, però, mai no s'han complert. Pagat per la Generalitat valenciana, la CAM, Bancaixa i el Banc de València, ha perdut diners a carretades i ha suposat una despesa de més de 400 milions (200 dels quals, públics), que mai no s'han recuperat. Des de l'estiu passat, és propietat del grup Aqualandia i compta amb 175 treballadores, de les quals només una vintena tenen feina tot l'any.

Enrique Bañuelos no troba finançament per **BCN World**

Set mesos després de ser presentat, el macrocomplex tarragoní promogut per l'empresa Veremonte continua sense aconseguir els 4.600 milions d'euros necessaris per tirar endavant la primera fase de les obres, però manté el suport de la Generalitat.

G. F.-C.
@La_Directa

En una entrevista recent al diari *Ara*, el conseller de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat, Santi Vila, confiava que passessin "coses" al voltant de BCN World abans de l'estiu, però Veremonte, propietat d'Enrique Bañuelos i promotora del complex, no preveu començar les obres fins al setembre, segons ha afirmat el conseller delegat de la companyia, Xavier Adserà, al *Diari de Tarragona*. Amb tot, no està confirmat, ni molt menys, que les obres puguin començar, ja que encara no han aparegut els 4.600 milions d'euros que la promotora diu que necessita per tirar endavant la primera fase de BCN World, que suposaria la construcció de 12.000 places hoteleres i quatre casinos (els sis espais temàtics projectats es deixarien per a la segona fase). Algunes informacions han apuntat que un possible inversor seria SJM Holding, el conglomerat del joc controlat pel xinès Stanley Ho, el gran rival, precisament, de Sheldon Adelson en el sector dels casinos de Macau.

La primera fase de BCN World suposaria construir 12.000 places hoteleres i quatre casinos

L'opacitat està sent la norma d'un projecte que es va presentar el 7 de setembre de 2012 al Palau de la Generalitat, en una roda de premsa força inusual, on van intervenir els aleshores consellers Andreu Mas-Colell (Economia), Francesc Xavier Mena (Triball) i Lluís Recoder (Territori), Xavier Adserà (en representació de Veremonte) i el president de La Caixa, Isidre Fainé, després d'una reunió en la qual també havien participat Enrique Bañuelos i el president català, Artur Mas. Plantejat com l'alternativa a Eurovegas, en aquell moment, es va parlar de 40.000 llocs de treball -entre directes i indirectes- i deu milions de visitants anuals, xifres que han estat considerades "impossibles" pel geògraf i professor de la facultat de Turisme de la Universitat de Girona José Antonio Donaire, que en una entrevista al *Diari de Girona* va subratllar que "al món, només hi ha sis parcs temàtics que superin els deu

El projecte promogut a Mallorca per l'empresa Sigma emularia el parc Tierra Santa que ja funciona a Buenos Aires

Buscant la terra promesa

Capdepera, Alcúdia, Sencelles, Calvià, Bunyola i Ses Salines són alguns dels municipis de Mallorca on el Grupo Sigma hauria estudiat ubicar Tierra Santa, projectat com el primer parc temàtic catòlic d'Europa i del qual ja fa un parell d'anys que es va començar a parlar. Totes aquestes localitzacions han estat descartades, però el projecte encara sembla viu i, el mes d'octubre, els promotors van anunciar la intenció d'instal·lar-lo en una finca de 21 hectàrees ubicada als peus del Puig de Santa Magdalena, a Inca. Es tracta d'uns terrenys rústics, però l'Ajuntament, en mans del PP, els pot requalificar per encabir-hi un projecte d'"interès turístic", gràcies a la nova llei de turisme aprovada l'any passat pel govern de Bauzá.

Sigma, que aplega societats dedicades a la construcció i altres sectors, parla d'una inversió de 30 milions d'euros, 800 treballadores directes, 500 d'indirectes, dotze restaurants i 60.000 visitants mensuals per un parc que emularia el Tierra Santa argentí, que ja existeix a Buenos Aires. Grups ecologistes com el GOB i partits polítics com el PSM o Esquerra Unida han constituït una plataforma opositora per si, finalment, el projecte arrenca, amb l'argument que representa la perpetuació del fracassat model d'especulació urbanística i el que cal fer és apostar per la sostenibilitat territorial garantint la protecció dels espais naturals.

milions de visitants" i només un (Eurodisney) és a Europa. Fa unes setmanes, Xavier Adserà ja rebaixava el suflé d'Enrique Bañuelos, un dels màxims exponents de l'especulació immobiliària a l'Estat espanyol i protagonista de l'espectacular fallida d'Astroc, i esmentava sis milions de visitants i 30.000 treballadores quan BCN World estigui enllestit.

És inqüestionable que el complex tindria un impacte enorme sobre el medi, fet

que explica l'aparició de l'Assemblea Aturem BCN World. Amb un manifest que suma més de 1.000 adhesions, l'assemblea rebutja el projecte perquè suposa un model "d'especulació pura" que s'allunya de l'aposta per un "turisme de qualitat", accentua la "degradació i artificialització del Camp de Tarragona", afecta l'espai d'interès natural de la Sèquia Major, suposarà el "col·lapse" de l'abastament d'aigua i energia i porta associats "llocs de

treball precaris, temporals i de baixa qualitat". Qui hi guanyaria, amb el complex, és La Caixa, que -com a propietària dels terrenys on s'ubicaria- cobraria 377 milions, segons *Expansión*. En aquesta àrea, l'entitat financera havia projectat 2.500 habitatges, aturats per l'esclat de la bombolla immobiliària. La Generalitat, per la seva banda, té coll avall canviar la llei del joc per fer factible la instal·lació de casinos a l'espai. ◀

AIXÍ ESTÀ EL PATI

6-7

La fiscalia atura cautelarment el dragatge del port de Maó i l'abocament de fangs contaminants a la costa de Menorca

8-9

Les ocupacions de terrenys per destinar-los a l'agricultura s'estenen per tot el territori

DRETS // S'ADMET A TRÀMIT UNA QUERELLA PRESENTADA PER LA CNT QUE DOCUMENTA LA PERSECUCIÓ DE MÉS DE 300.00 PERSONES ENTRE 1936 I 1977

L'Argentina investiga la repressió franquista del moviment llibertari

María Corrales

@María_mysha

La CNT va presentar una querella contra la repressió franquista, el 13 de març a l'Ateneu de Madrid, que ha estat admesa a tràmit pels tribunals argentins. La denúncia se suma als esforços d'altres organitzacions i persones que pretenen restituir la memòria històrica i fer pressió per retirar les lleis de la transició que juguen en contra d'aquest restabliment.

L'informe, de més de 300 pàgines, abraça el període del 1936 fins al 1977 i se centra en la repressió comesa per les forces franquistes contra el moviment llibertari. Segons l'organització, el nombre de víctimes ascendeix a 300.000, entre assassinats, treballs forçats, internades a camps de concentració i persones que van sofrir la repressió en altres àmbits. A més, la querella també denuncia "l'espoli i la requisada de béns" que va patir el moviment llibertari durant aquell període, que -segons l'organització- es pot xifrar en 32 milions d'euros.

L'objectiu de la querella és derogar les lleis de la transició que no permeten jutjar els assassins del franquisme

Segons Sònia Turon, documentalista de la CNT i membre de l'Ateneu Llibertari del Poblesec (Barcelona), l'objectiu principal de la iniciativa és "fer pressió des dels tribunals internacionals per intentar derogar les lleis de la transició que van en contra de memòria històrica i que no permeten jutjar els assassins amb noms i cognoms". La militant assegura, a més, que "això permetria que ens adonéssim que els que continuen al poder són els seus fills i néts".

AMNISTIA O IMPUNITAT?

En aquest sentit, la principal trava que impedeix que això es dugui a terme, segons la confederació, és la llei d'amnistia de 1977, que va absoldre la majoria de preses polítiques que van lluitar contra el franquisme, però, alhora, impedeix que es puguin jutjar els crims comesos per ell. "Per culpa de les lleis de la transició", aclareix Turon, "si obres una fossa comuna, encara que sabessis tots els detalls de qui, com i quan va passar, no podries posar una denúncia a un tribunal internacional".

Remetent-se a aquesta llei i a altres pactes de la transició, el Tribunal d'Estrasburg ha denegat querelles presentades anteriorment que buscaven el mateix fi. No obstant això, l'any 2009, el Comitè pels Drets Humans de les Nacions Unides va manifestar que l'esmentada llei d'amnistia no complia la normativa internacional en matèria de drets humans. De la mateixa manera, el 2012, Navanethem Pillay, representant de l'Oficina de l'Alt Comissionat de les Nacions Unides pels Drets Humans, va demanar formalment la derogació d'aquesta llei.

La llei de memòria històrica espanyola obliga les familiars a buscar recursos propis per poder exhumar les restes de les persones represaliades / ION ANTOLIN

La denúncia també fa explícita la inoperància de la llei de memòria històrica, que obliga les familiars i afectades a buscar recursos propis per poder exhumar les restes de les persones represaliades i no ha permès, encara, avui dia, arribar a descobrir la totalitat de tombes i fosses comunes de les víctimes del franquisme. A més, també s'ha demostrat poc útil a l'hora de fer pressió als governs judicials, que continuen posant traves perquè aquests processos es puguin dur a terme.

UN INFORME BEN DOCUMENTAT

A la presentació de Madrid, l'organització va fer públic que començaria a promoure l'exhumació d'aquestes fosses, algunes d'elles ja assenyalades, per poder aportar més proves materials als més de 3.000 expedients consultats per dur a terme la querella. Aquesta gran quantitat d'informació farà que, segons el sindicat, passi "molt temps" abans els jutges puguin llegir tota la documentació i emetre un veredictes que permeti traslladar la causa dels tribunals de Buenos Aires als internacionals.

La CNT promourà l'exhumació de fosses comunes per poder aportar més proves materials a la causa oberta a Buenos Aires

L'informe es va presentar el novembre de 2012 i va ser coordinat per Javier Antón, professor de Geografia a la Universidad Complutense de Madrid i militant de la CNT. Així, tal com comenta Sònia Turon, tota aquesta informació es va recollir en un temps "rècord", ja que la decisió de tirar endavant la querella es va prendre el mateix any, després d'un acord assolit al Ple Nacional de Regionals de l'organització. ◀

TERRITORI // LA PRESSIÓ SOCIAL I LES DENÚNCIES D'ENTITATS ECOLOGISTES ACONSEGUEIXEN QUE LA FISCALIA ATURI CAUTELARMENT EL DRAGATGE DEL PORT DE MAÓ

L'abocament de fangs tòxics a la costa de Menorca, en suspens

Xavi Bosch i Llufríu

@xaviBLL

L'Autoritat Portuària de les Illes Balears (APB) pretenia iniciar un projecte de dragatge del port de Maó que implicava l'abocament dels fangs contaminants a una zona de gran biodiversitat molt propera a la costa de Menorca. Gràcies a les nombroses denúncies interposades per algunes ONG ecologistes, que s'han sumat a la pressió social dels darrers mesos, el fiscal superior de les Balears ha ordenat la suspensió cautelar de les obres i no s'iniciaran fins que no es duguin a terme determinades diligències.

El projecte que tenen en ment les autoritats portuàries contempla extreure prop de 200.000 metres cúbics de fangs provinents del fons del port de Maó -el segon port natural més gran d'Europa- i abocar-los, posteriorment, davant la cala Rafalet, molt a prop de la costa menorquina. Ara fa vint anys, la UNESCO va declarar l'illa Reserva de la Biosfera i, per això, Oceana ha denunciat davant l'organització de les Nacions Unides que el material dragat conté alts nivells de metalls pesants, especialment mercuri, a més de perilloses quantitats de plom i coure que podrien posar en perill una zona de gran valor ecològic.

L'Institut Espanyol d'Oceanografia alerta del perill que els metalls ascendeixin per la cadena tròfica

D'altra banda, l'Institut Espanyol d'Oceanografia (IEO) desaconsella l'abocament pel perill que els metalls ascendeixin per la cadena tròfica fins arribar a crear problemes de salut greus a la població illenca. De fet, els estudis que ha elaborat l'Autoritat Portuària mostren nombroses contradiccions amb altres informes d'ONG ecologistes com el GOB Menorca, que defensa l'existència d'alternatives per tractar els fangs contaminants.

ERRORS ALS INFORMES

El 2008, l'APB va anunciar la intenció de dragar el port de Maó i va encarregar un estudi a l'empresa GEHYM per analitzar els materials que es troben als sedi-

ments, emparant-se en les recomanacions del Centre d'Estudis i Experimentació d'Obres Públiques (CEDEX), que estableix tres nivells de contaminació. El primer nivell permet l'abocament dels sediments directament al mar, sense tractar; el segon permet l'abocament, però de manera controlada, i en el cas del tercer nivell, es desaconsella del tot l'abocament al mar.

Malgrat tot, els criteris del CEDEX no són una normativa, sinó unes recomanacions que es van fer per orientar sobre el nivell de toxicitat que poden tenir els sediments. L'estudi fet per GEHYM arribava a la conclusió que els fangs eren de nivell I; per tant, no tenien contaminació i es

podien abocar lliurement. Però el GOB Menorca va detectar un error de càlcul: en lloc de sumar els nivells de mercuri (els més alts al port de Maó), es van restar. A més, tot i que es pretén fer un dragatge d'un metre, només es va analitzar una capa de quinze centímetres de material.

Ara, l'APB ha encarregat un segon estudi a l'empresa CBBA, que s'ha deixat d'analitzar la meitat de la zona que es vol dragar. Entre altres, segons l'última anàlisi de l'Institut Espanyol d'Oceanografia (IEO), no s'han pres mostres de les zones que el 2009 apareixien com els espais més contaminats per mercuri i plom. Aquest document de l'IEO també advertia que, amb les concentracions de me-

L'autoritat portuària balear pretén extreure 200.000 metres cúbics de fangs del port de Maó per facilitar les maniobres dels petroliers i els creuers / XAVI BOSCH

talls pesants detectades al port de Maó, hi ha persones científiques que creuen que, abans d'abocar els fangs al mar, s'haurien de tractar correctament.

UN DRAGATGE POLÈMIC

Els 200.000 metres cúbics de fang que les autoritats portuàries pretenen extreure suposen l'operació de dragatge més gran que s'hagi fet mai al port de Maó. No es tracta d'un simple dragatge de manteniment, com el que es fa periòdicament al port de Maó, sinó que suposa el guany d'un metre de calat, amb la intenció de facilitar les maniobres dels petroliers i els creuers que arriben a Menorca. Això implica extreure els fangs

Una zona de gran interès ecològic en perill

X. B. L.
@xaviBLL

L'Autoritat Portuària de les Balears va decidir que el destí dels 200.000 metres cúbics de residus tòxics del port de Maó fos el fons del mar d'una zona habitual de pesca i de gran biodiversitat, on estudis d'ONG ecologistes han detectat espècies protegides.

La diputada del Partit Popular i alcaldessa d'Alaior, Misericòrdia Sugrañes, en una compareixença al Parlament, va defensar que "el projecte es basa en estudis tècnics i un estricte pla ambiental". Segons ella, "l'operació tindrà un escàs o nul efecte ambiental". Els estudis de les autoritats portuàries segueixen la mateixa línia i diuen que la zona on es vol fer l'abocament és un indret degradat a

causa dels abocaments que ja s'hi han dut a terme.

Ara, un estudi elaborat per Oceana demostra gairebé tot el contrari. L'organització protectora dels oceans va traslladar un equip d'investigadores a la zona, que van concloure que es tracta d'un espai que incorpora hàbitats i espècies protegides.

Segons l'informe, els hàbitats amb què es van trobar presentaven una escassa pertorbació humana i es van poder identificar més de 200 espècies que viuen sobre els sediments del fons marí, incloent-n'hi algunes de protegides per la legislació nacional i pels convenis internacionals. Dels resultats obtinguts, Oceana destaca la presència d'hàbitats de gran valor ecològic i protegits pel reglament de pesca del Mediterrani, com els fons de coralls, considerats hàbitats sensibles i essencials.

A més, l'estudi demostra que alguns dels fons de sorra alberguen comunitats d'erions irregulars molt importants. Aquesta espècie ha demostrat ser de gran importància per a la llagosta europea, ja que, en aquestes zones, són la base de la seva alimentació. Per tant, aquestes comunitats d'erions, tot i no estar protegides, representen un hàbitat essencial per a l'alimentació de la llagosta, un dels recursos marins més importants per al sector pesquer de Menorca.

D'altra banda, diferents professionals que es dediquen al turisme subaquàtic confirmen que es tracta d'una zona molt atractiva i visitada en les expedicions. Per això, el GOB Menorca -com Oceana- reclama la descontaminació prèvia de les parts més fines del material que es vol extreure, ja que la contaminació es concentra als llims i les argiles. ◀

de tota l'època industrial de Maó, una ciutat on, a partir del segle XIX i, sobretot, durant els anys 60 i 70 del segle XX, es van abocar de manera descontrolada una

El dragatge implicaria extreure els fangs de tota l'època industrial de Maó

gran quantitat de residus industrials, molts provinents de l'activitat de bijuteria, molt important a l'illa. A més, les aigües residuals de la ciutat es van continuar abocant al port fins l'any 1978.

Cap de les organitzacions ecologistes no s'ha negat al dragatge del port de Maó, ja que és una activitat necessària de manteniment, però qüestionen el fet que, davant un dragatge tan poc convencional, els sediments que se n'extreguin es llençin al mar sense cap descontaminació prèvia. Així doncs, reclamen una solució alternativa i respectuosa amb el medi ambient i més transparència en la gestió del projecte. Oceana sosté que els fangs s'han de tractar a terra perquè es descontaminin d'una manera controlada i segura.

RESPOSTA DE LA FISCALIA

L'empresa Sacyr havia de ser l'encarregada de començar, a finals de març, el pro-

jecte de dragatge del port de Maó, amb un cost total de 2,7 milions d'euros. Però, davant la pressió exercida per les organitzacions ecologistes a través de les xarxes socials i mitjançant la recollida de signatures, el fiscal superior de les Illes Balears va remetre un decret, a finals de març, on comunicava la suspensió cautelar del projecte fins que no es practiquin "determinades diligències de prova per part de la Fiscalia de Medi Ambient". És per això que l'Autoritat Portuària de les Balears, després de fer cas omís de tots els avisos de nombroses ONG, ha decidit cedir davant el fiscal i no iniciar les obres de dragatge fins que la Fiscalia de Medi Ambient li doni el vistiplau. ◀

Tethys fimbria

Moltes de les espècies pertanyents a les bivalves no han pogut ser analitzades, però la presència d'algunes espècies vives sobre el substrat n'ha permès la detecció. L'estudi d'Oceana destaca la presència de mol·luscs, especialment la *Tethys fimbria*.

Axinella polypoides

En el fons de la zona on es pretén abocar el material dragat, s'ha detectat l'anomenada esponja de banya, una espècie protegida al Mediterrani i inclosa a l'Annex II de ZEPIM-BARCOM i al Conveni de Berna.

Phallusia mamillata

L'estudi d'Oceana va localitzar quantitats considerables d'exemplars de *Phallusia mamillata*, també anomenada pinya de mar. Es troba, principalment, damunt les pedres que es estan a una profunditat de fins a 180 metres, en zones amb sediments.

Lithothamnion sp

Les algues coral·lines són importants constructores d'esculls, que poden formar nòduls -coneguts com a rodòlits-, que tenen lloc en entorns de gran biodiversitat. Qualsevol dany causat a aquestes comunitats té un impacte directe en l'ecosistema.

AIXÍ ESTÀ EL PATI

TERRITORI // DIVERSOS PROJECTES D'AGRICULTURA ORGÀNICA
FLOREIXEN GRÀCIES A LES OCUPACIONS DE TERRES

La terra per a qui la treballa

Ricard Sáez
@Infobaix

Al Poblenou de Barcelona, a Montcada i Reixac, a la Llagosta o a Gavà, avui, trobem diferents experiències d'apropiació de terres on es desenvolupen projectes autogestionaris al voltant de l'agricultura orgànica. Parlant amb algunes de les seves protagonistes, trobem que, mitjançant l'ocupació de terres, s'intenta fomentar l'autoconsum, la creació de xarxes de suport mutu a barris treballadors durament castigats per la crisi, experiències pedagògiques per recuperar coneixements del món rural ja perduts, la creació d'espais de lleure al marge de l'oci comercial o, fins i tot, experiències d'autoocupació.

L'ocupació de terres és un fet que compta amb una trajectòria històrica llarga. La desaparició de les terres comunals, les desamortitzacions fetes pels governs espanyols al llarg del segle XIX i l'existència de grans latifundis van ser el brou de cultiu perquè els jornaleros i les jornaleres d'Andalusia ocupessin terres que, avui dia, encara conti-

nuen donant fruits a indrets com Marinaleda, municipi sevillà que ha esdevingut un exemple de la viabilitat d'aquestes pràctiques.

Les col·lectivitzacions agràries fetes durant la Guerra Civil van tenir un impacte especial a Aragó i a Catalunya i van ser fruit, també, d'aquesta distribució injusta dels recursos naturals. Dècades més tard i tot i que l'auge de les urbs era un fet consumat des dels anys setanta,

Mitjançant l'ocupació de terres, s'intenta fomentar l'autoconsum i la creació de xarxes de suport mutu

trobem experiències de gent jove que, durant els anys vuitanta, marxa al Pirineu a ocupar pobles sencers que queden abandonats, tot reivindicant un retorn a la natura i intentant recuperar coneixements de l'imaginari popular que han desaparegut a conseqüència de la creixent concentració de persones en nuclis

urbans i la desaparició progressiva del món rural.

Actualment, les ocupacions de terra a Catalunya estan marcades per l'època de la disbaixa financera i urbanística i el conflicte torna a ser el mateix: el dret de la població d'accedir als recursos naturals que ofereix la terra xoca amb els

títols de propietat de les promotores immobiliàries i les entitats financeres. Si bé és cert que moltes d'aquestes experiències encara no busquen ser una eina d'emancipació econòmica, sí que qüestionen obertament la propietat privada de la terra, ja que entenen que és un recurs natural. ◀

Calçotada a l'hort comunitari del Poblenou el 17 de març d'enguany / PEPE MOLINA

Un hort comunitari al Poblenou sorgit arran del 15-M

L'hort comunitari que es veu al carrer Fernando Poo, enmig dels solars destinats a l'extensió del pla urbanístic 22@, són el resultat directe del treball de base desenvolupat per l'Assemblea Social del Poblenou entre el veïnat. Així ens ho fa saber Xabier, una de les persones que treballa els bancals de l'horta mentre gaudeix d'uns calçots plantats allà mateix. "Tot i que això (l'hort) va començar quan el 15-M es va moure als barris, ha transcendit el moviment dels indignats. Molta de la gent que s'hi ha acostat mai no s'havia implicat en temes de l'assemblea, però ara és aquí treballant de valent com un més", ens diu aquest hortolà urbà. Sarai, que conrea herbes aromàtiques en un dels bancals, ens explica que "la idea de l'hort és que la collita sigui col·lectiva, encara que, a l'inici, per promoure que la gent aprengués a cultivar, es va decidir que es treballessin els bancals en grups de persones, però la collita és de tothom".

A l'hort indignat del Poblenou, la collita passa a un segon terme: es persegueix més l'experiència d'enfortir els llaços entre la comunitat i de promoure formes de relació no jeràrquiques i assembleàries.

Els horts de Can Piella / ALBERT GARCIA

L'accés a la terra al Baix Llobregat

Passejant pel Pla de Ponent, una zona muntanyosa entre els municipis de Gavà i Castelldefels, Àngel ens explica l'experiència fallida d'Aturats en Acció per fer-se amb uns terrenys propietat de Catalunya Caixa i la promotora immobiliària Vértix i gestionats per l'Ajuntament de Gavà. El projecte d'aquesta associació d'aturats incloïa la reutilització de terres destinades a l'especulació urbanística per fer conreus orgànics, però mai no va anar més enllà del paper, malgrat la voluntat del col·lectiu llobregatí. La manca de finançament i una sèrie d'entrebanos administratius i legals associats a la cessió de la terra van acabar d'enfonsar les il·lusions inicials. Per a Àngel, aquesta situació s'hauria solucionat mitjançant l'ocupació dels terrenys per part del grup d'aturats, és a dir, aplicant una política de fets consumats. Aquest antic militant maoista de la transició reconverit en agricultor sap perfectament de què parla. Àngel fa més de trenta anys que ocupa terra a diferents llocs de Gavà i la conrea de manera ecològica. "Als anys vuitanta, després del desencís de la transició, quan només hi havia alguns alemanys que feien això, jo vaig començar a conrear mongetes i altres hortalisses ecològiques", ens diu. En el cas d'aquest pagès, l'accés a la terra mitjançant l'ocupació va suposar un lloc de treball que ha mantingut fins avui. A altres punts del Baix Llobregat com Viladecans i Molins de Rei, s'estan duent a terme experiències similars. A Viladecans, han proliferat els horts d'autoconsum a la zona destinada a un polígon aeronàutic fallit, situada al costat de l'autopista C-32. En aquest context, destaca la iniciativa de la plataforma ambientalista Delta Viu, engegada a principis de 2013, de recollir les sol·licituds de persones que volen treballar la terra per pressionar els organismes que hi ha darrere el Parc Agrari del Delta del Llobregat i aconseguir que facilitin l'accés a terrenys abandonats.

Horta a la ciutat amb més atur del Vallès

Molt a prop de Can Piella, al bell mig d'un barri d'edificis alts del tardofranquisme, a la Llagosta, trobem l'hort ocupat de Cal Xiquet. El terreny, que antigament es destinava a l'agricultura, va ser comprat per una promotora immobiliària que el va acabar abandonant a l'inici de la crisi per manca de finançament. En aquest cas particular, es va deixar un forat de més de sis metres de fondària i de més de cent metres d'ample que suposava un autèntic perill pel veïnat de la zona i l'escola de la vora.

Roger, veí de la Llagosta, explica l'origen de l'hort. "Durant una trobada internacional de pagesos que es va fer a Can Piella a finals de febrer, coneguda com *Reclaim*

the Fields, pagesos d'arreu i gent de la vila i de pobles veïns vam entrar a aquest solar i l'hem començat a conrear", explica. Sobre els motius de l'ocupació, Roger apunta: "La Llagosta és el municipi del Vallès amb la taxa d'atur més alta i hi havia moltes inquietuds entre diferents col·lectius locals. Tot això -i el fet que no creguem en l'horta individual- va fer que donéssim continuïtat a aquella jornada reivindicativa i féssim un hort per autogestionar l'aprovisionament del col·lectiu i generar un espai obert". L'experiència de la Llagosta s'ha estès, recentment, a Sant Cugat, on el veïnat també ha ocupat un terreny abandonat i ha començat a conrear

Can Piella: pràctica i difusió de l'agroecologia

/ ALBERT GARCIA

A l'extrem nord de Montcada i Reixac, al límit amb Santa Perpètua de Mogoda, trobem el mas de Can Piella i divuit hectàrees de terreny que han estat abandonades durant més de deu anys. Els terrenys són propietat de la immobiliària Grupo Alcaraz, un grup empresarial que, darrerament, ha desenvolupat una forta intervenció urbanística al municipi de Montcada i Reixac.

Eloi, un dels pagesos que ocupen l'indret, ens explica: "L'ocupació només és un vessant d'aquest projecte, ni tan sols el més important. Va ser una estratègia per poder accedir a aquesta finca i fer ús de la terra. Hi ha altres projectes que no impliquen l'ocupació amb els quals tenim sintonia. El que és clar és que l'ocupació posa un debat sobre la taula: la propietat privada de la terra i la idoneïtat d'altres tipus de propietat com les terres comunals".

Des de fa més de tres anys, onze persones ocupen el mas i les terres. Han desenvolupat diferents projectes com els tallers de cervesa artesana, producció de pa en forns de llenya, conreu i difusió de l'agricultura ecològica i un projecte d'horts comunitaris que obren una porta a la natura al veïnat de Montcada i Santa Perpètua. Un altre habitant de la masia, Pau, comenta: "A banda de fer activitats per mantenir el mas en condicions -l'hem rehabilitat sencer- i per sostenir els membres del col·lectiu, tenim l'objectiu de difondre i practicar una sèrie de coneixements tradicionals que s'estan perdent pel flux social del camp a les ciutats".

El col·lectiu es planteja nous projectes d'autoocupació al voltant de la pagesia, però els ha paralytats davant l'amenaça de desallotjament imminent que pesa sobre la masia. Eloi demana la solidaritat de tothom: "No sé si això podrà sortir abans que ens facin fora, però fem una crida permanent per rebre suport". I Pau afegeix: "Ens podran fer fora, però les nostres idees seguiran i nosaltres cercarem més terra i l'ocuparem com hem fet aquí. Per nosaltres, és l'única via".

CARA A CARA

Democràcia paritària: lluita o farsa

No fa tant que les dones simplement no existien en segons quins cercles, tanmateix en el món de la política o de la representativitat ciutadana des d'un temps ençà s'ha introduït el concepte de la paritat i han aflorat els interrogants. La paritat s'ha d'aplicar de manera percentual segons els i les membres d'un grup? O el lideratge dins d'un col·lectiu ha de ser compartit entre homes i dones en representació de la societat? Aplicar-la és una enganyifa més del sistema de cara a la galeria mentre a l'interior tot roman com sempre? Ajuda a modificar conductes encara que lentament? O és, com a mínim, un primer pas, que genera controvèrsia, que provoca polèmica, que aboca al diàleg, que ens fa pensar, reflexionar i, per tant, evolucionar?

Cal compensar les desigualtats del patriarcat

Georgina Monge López
Justa Revolta
@justa_revolta

Les quotes paritàries per raó de gènere són mesures temporals orientades a compensar les desigualtats estructurals del sistema patriarcal i a corregir les discriminacions resultants de la socialització diferenciada entre homes i dones.

L'objectiu immediat de les quotes és assolir un equilibri numèric entre dones i homes: que en una organització no hi hagi representació de més del 60% de persones d'un mateix sexe. Però que té finalitats orientades al canvi estructural i a una igualtat real facilitant la participació de les dones en la societat.

"Pensar que no calen les quotes és creure que totes hem tingut les mateixes oportunitats"

Les quotes no deixen de ser un mecanisme paliatiu i indesitjable, ja que són un indicador que mostra com d'allunyades estan les organitzacions de la igualtat. A més, tenen el perill de crear un miratge d'igualtat fals pel que cal estar alerta perquè no esdevinguin tiretes que invisibilitzin les discriminacions i es quedin en l'aparença de la igualtat del número ("com que ja hi ha el mateix nombre d'homes que de dones, ja hi ha igualtat").

Tot i així, entenent que hi ha consens amb el fet que existeix una desigualtat social per raó de gènere i que cal corregir-la, les quotes són una mesura vàlida. Tant de bo els canvis fossin menys impositius. Però si reconeixem com de profundament arrelades estan les causes que produeixen la discriminació, tot fa sospitar que aquesta no s'anirà corregint per simple evolució social. No es pot pretendre assolir una igualtat en situacions de

desigualtat estructural si no es busquen mecanismes d'anivellament social.

Les quotes poden ser una via necessària per a redistribuir el monopoli polític dels homes a l'espai públic i avançar en l'eradicació de les barreres que obstaculitzen la participació de les dones. També és cert, però, que quan es busca la paritat, aquesta no ha de ser només introduïda als nivells de poder dins l'organització. En qualsevol cas, no s'hi valen arguments individualistes i meritocràtics en la línia de "que estigui al capdavant de les organitzacions les persones més preparades", ja que amb aquests s'està ignorant el fet que hi ha una socialització diferencial sexista que orienta els homes a ocupar aquestes posicions, i les dones a romandre a la base. Pensar que no calen les quotes és creure que totes hem tingut les mateixes oportunitats i ignorar el paper que ha tingut en tot això el sistema patriarcal.

I no es tracta de caritat amb les dones, sinó de redistribució de poder i de justícia social. ◀

/ JORDI BORRAS

Per l'apoderament real

Mireia Caldés i Viñals
Grup de Treball Antipatriarcal de la CUP
@MirCaldes

Les dones, igual com altres col·lectius per raó d'ètnia o opció sexual, hem estat invisibilitzades durant molt de temps i exposades a un major perill de vulneració dels nostres drets, però vam començar a alçar la veu i ara la nostra visualització està en creixement. Hi ha una llarga tradició de lluita contra l'opressió viscuda que ens ha servit per a constituir-nos com a actors socials col·lectius dins la democràcia i la ciutadania, per a continuar-ho hem de procurar per la nostra capacitat d'intervenció social i de negociació política. És

cert que les dones estem infrarepresentades en els espais polítics, per això és imprescindible reivindicar la nostra participació dins de tots els àmbits socials mitjançant accions positives, combatent la democràcia patriarcal per convertir-la en una democràcia legítima i més representativa.

La paritat ha estat una mesura del feminisme liberal, a nivell institucional, per assimilar algunes dones al sistema patriarcal, que ha estat criticada per gran part del moviment feminista. Són mesures correctores que proposen prendre el monopoli masculí del poder i repartir-lo igualitàriament. Pretén apoderar simbòlicament les dones

però no es tradueix en un apoderament real en àmbits polítics. L'aplicació de mesures paritàries ens condueix a la falsa sensació que la nostra infrarepresentació a la vida política quedarà solucionada, evitant així una anàlisi curiosa de com es concreta el masclisme i l'opressió patriarcal, per a visualitzar i atacar el problema.

Cal assegurar els discursos feministes i antipatriarcal i això no ho aconseguirem amb la paritat, i valgui l'experiència de molts partits que apliquen quotes paritàries i no són garantia de reivindicació feminista. La paritat pot servir en determinats moments per ajudar a la visualització i a la participació però no vol qüestionar o canviar la situació de fons sinó apaivagar les reivindicacions

"La paritat no vol canviar la situació de fons sinó apaivagar les reivindicacions mostrant-nos dones assimilades"

mostrant-nos dones assimilades. Cal reivindicar les dones des de la base, per a solucionar la manca i dibuixar canvis a nivell estructural, canvis que transformin la praxis política masculinitzada i mesures que facilitin a les dones esdevenir actors socials amb identitat pròpia amb mecanismes que ajudin a poder compaginar diferents activitats i tasques. S'ha d'incrementar la participació, la projecció i la visualització de les dones en tots els àmbits de les organitzacions polítiques i en l'àmbit públic.

Aquest apoderament real serà el que permetrà que la participació de les dones sigui un reflex dins les organitzacions i no una mesura imposada. ◀

PERSPECTIVA

#censura9barris: a cops amb la cultura alternativa i crítica

Antonio Alcántara Jese
Ateneu Popular Nou Barris
@Antalcantara

Estem davant d'uns moments d'incertesa. L'estafa anomenada crisi està produint un replantejament de la majoria d'associacions, entitats i col·lectius que fan cultura. La manca de finançament públic fa que ens hagem de reinventar, trobar noves fórmules. S'ha punxat la bombolla associativa, apunten alguns. La cooperació, l'autofinançament, el suport mutu, la comunitat són conceptes que agafen molta força.

Inclòs les administracions públiques parlen d'aquests conceptes i, suposadament, empenyen en aquest sentit. Però, com moltes altres vegades, ens trobem davant de paraules sense sentit, ens trobem davant de verborrea perquè la realitat és un altra. El control de l'acció cultural i la censura de qualsevol activitat cultural crítica i lliure pensadora estan a l'ordre del dia.

En aquest dies la policia vestida de paisà donava l'ordre de fi d'activitats al Rock & Trini, mític local musical gestionat per una associació juvenil de la Trinitat Vella al districte de Sant Andreu. Un local situat sota la Ronda de Dalt i a més de 500 metres de qualsevol edifici. Pensen diferent, construeixen diferent. Són molestos al poder.

Les propostes culturals crítiques construeixen les alternatives per un nou model social i econòmic

Les entitats membres de l'assemblea Nou Barris Cabrejada han decidit posar el logo que les identifica en tots els cartells i activitats que facin. El Carnestoltes a 9 Barris és organitzat per les associacions a través de la Coordinadora Cultural de 9 Barris. Amb milers de persones partici-

pant-hi, és una activitat de cohesió social i de reivindicació. Porta al seu cartell el logo de Nou Barris Cabrejada. El Festival de Sopes de Món organitzat per 9 Barris Acull i la Xarxa d'Intercanvi de Coneixements, i amb milers de participants, també vol portar el logo de Nou Barris Cabrejada al seu cartell. Davant d'això, l'Ajuntament diu que mentre portin aquest logo no pagaran els cartells, no accepten la seva factura en les subvencions ni els passen per la impremta municipal. No els interessa una ciutadania i una cultura crítica. Els censuren.

Un altre exemple. El Casal de Barri de Prosperitat ha estat multat amb milers d'euros per infringir la normativa municipal. Una aplicació de la norma amb zel extrem per part de l'Ajuntament i càstig econòmic per limitar i coaccionar l'activitat cultural veïnal. El Casal de Barri és contestari, pensa per si mateix, diu el que no li agrada i aporta alternatives. Tampoc interessa al poder.

I l'última és que la il·lustració del cartell del Festival Solo para Cortos no agrada a l'administració. Un home asse-

gut en un sofà, amb menjar i una ampolla per terra és un missatge d'incivisme. Per tant, només li donen suport si és ideològicament afi al que diu el poder. Censura de nou!

Moments d'incertesa a tota Barcelona, a nivell general i en la zona nord de la ciutat (9Barris i Sant Andreu) a nivell particular. La cultura crítica forma part del tarannà de la zona. Molts projectes funcionen autònomament amb o sense suport d'allò públic. Sembla que, cada vegada més, ens haurem de centrar en el suport mutu i el bé comú deixant de banda la censura i el control ideològic que volen fer des de les administracions suposadament públiques. Queda clar que necessitem més autonomia i això passa per tenir impremtes comunitàries gestionades des del teixit social de forma cooperativa.

Les propostes culturals crítiques generades, des de la ciutadania, no només reivindiquen drets si no que també construeixen les alternatives per un nou model social i econòmic i, per tant, cultural. ◀

/ POLAK

CANVI DE RUMB

El decret de plurimentides

Maria Isona
FAPA València
@mariaisonasueca

Diumenge al matí, la meua filla de cinc anys juga amb un ninot, canta una cançó que parla de les parts del cos: -Mare, genoll en castellà és rodilla? -Sí, filla.

I continua amb la seva cançó. A mi, personalment, em fascina que amb cinc anys, llegeixi indistintament en català i en castellà, l'hegemonia mediàtica del castellà fa que la meua filla s'expressi perfectament en castellà. Viure en una zona catalanoparlant i l'escola pública valenciana han aconseguit que passe el mateix amb el català. En l'últim consell de govern de FAPA, vaig poder escoltar moltes mares i pares castellanoparlants defensar a capa i espasa el model d'immersió lingüística. Els pares, independentment de la llengua que parlem, coneixem perfectament els beneficis que té per als nostres fills aquest model educatiu, prova d'això són els contenciosos administratius presentats per pares, com els del col·legi públic Rei En Jaume de Xirivella, reclamant i guanyant la línia en València, i estem parlant d'un col·legi de 400 nenes i nens amb un terç d'alumnat immigrant. Avui no podem dir que el procés de castellanització s'ha interromput, ans al contrari, és més agressiu que mai, no oblidem que vivim suposadament en democràcia, i es vulneren totalment els nostres drets lingüístics. El decret de plurilingüisme i la LOMQE vénen a donar-li l'estocada política a l'ensenyament en valència. L'única pretensió és arraconar i marginar el català a l'escola. Com a mares i pares tenim la convicció que l'escola pública valenciana és l'única capaç d'aconseguir que els nostres fills arribin a un bilingüisme ple, que després els facilitarà enormement assumir una tercera llengua. El decret de plurilingüisme no garanteix l'aprenentatge de les tres llengües, no hi ha recursos econòmics, ni personals, ni materials. No estan clars els itineraris, ni la continuïtat a secundària. No sabem que passarà amb l'alumnat amb dificultats d'aprenentatge. Hi ha experiències que ho avalin? La llei Wert, el que fa és furgar més en la ferida produïda per aquest decret. Estem totalment en contra d'aquest atac a la qualitat de l'ensenyament i el patrimoni cultural de les nostres filles i fills. Des de la secretaria de normalització lingüística de FAPA-València serem totalment bel·ligerants amb aquesta política i treballarem al costat d'Escola Valenciana i totes les persones i entitats compromeses amb aquest model educatiu. Si les nostres filles i fills coneixen la llengua l'estimaran i si l'estimen la defensaran. ◀

CARTES

Envieu les vostres cartes a: cartes@setmanaridirecta.info per correu postal a: **Riego 37, bxos esquerra. 08014 Barcelona.** L'extensió màxima de les cartes és de 1.000 caràcters (amb espais) i han de portar signatura, localitat i contacte.

El sentit dels fòrums socials

✉ **Moisés Subirana Iborra**

Durant aquesta setmana s'està celebrant a Tunis una nova edició del Fòrum Social Mundial. Es tracta d'un espai de trobada, intercanvi i coordinació entre tota aquella gent que s'agrupa sota el lema "un altre món és possible"; és a dir, és possible fer de l'habitatge un dret i no un privilegi; és possible viure sense que ens falti de res i no carregar-nos el planeta al mateix temps; i és possible viure sense dependre dels bancs i dels grans capitals, que ja hem vist on ens han portat. De fet, no només és possible sinó necessari. I els fòrums socials, ja siguin mundials o catalans, permeten conèixer múltiples experiències ja existents que van en aquesta direcció. És un lloc d'aprenentatge sense el qual avui encara no tindríem un xarxa d'economia social com la que tenim, o no hauríem après -i utilitzat- eines democràtiques per decidir el nostre futur. És, en resum, una escola on pensar en nosaltres i sobre nosaltres, per decidir com volem viure. ◀

En legítima defensa

✉ **Carme Ferrer Vilardell**
Sabadell

Assetjament, intimidació, coacció i, fins i tot, afinitats i relació amb el món etarra, han estat algunes de les qualificacions que els sectors més conservadors han dirigit a la pràctica de l'escrache de la PAH. Però malgrat les dures crítiques, l'escrache no és nou. Als anys 90, Argentina perseguia al carrer, a casa o a la feina, els torturadors del règim de Videla que havien burlat la justícia o bé havien estat amnistiats, tot i les morts i els danys causats. Encara abans, durant la Guerra Freda, el moviment pacifista holandès va aconseguir frenar la instal·lació d'armes de llarg abast en territori nacional, pressionant dia i nit els seus diputats a les portes de casa seva. Aquests casos, i tants d'altres, són formes de desobediència civil activa que ens recorden que gaudir de drets implica, inevitablement, el conflicte contra el poder, ja sigui públic o privat. Potser hi ha persones o col·lectius que disposen de privilegis i no necessiten recórrer a aquesta lluita. Però per a la immensa majoria de la ciutadania, reivindicar els nostres drets de manera activa, diària i quotidiana, és la nostra legítima defensa per una vida digna, per no retrocedir en els drets ja reconeguts i per viure en societats més participatives i més democràtiques. ◀

PENSEM

Odi a la noble joventut

Alex Vila
@La_Directa

Estic en una mena de reunió oferint uns productes que encara no tinc a uns companys que també estan sense feina i que encara no tenen local. Podríem riure totes però aquí també s'ha de tenir paciència i fer veure que m'interessen les metàfores didàctiques i utòpiques. Treballant de cambrer he après que els clients han de ser escoltats. Els sento dir que no volen ser només poques persones però no sé *realment* com ho pensen aconseguir.

Ho penso quan sento un jove que explica que si tothom gastés *tots* els seus pocs diners en el pa i la cistella de verdures tot seria d'una altra manera. Ell fa veure que *realment* es creu que un dia lluminós tota la societat serà igual de conscient.

I aleshores m'és igual ja el debat sobre la moral individual, el consum energètic

o el foment del cooperativisme (en aquest setmanari sempre celebren la viabilitat de qualsevol projecte col·lectiu, com si no haguessin de ser viables també la Fruiteria López o la Carnisseria Comellas: impressiona veure com arrisca i aposta els seus calés la gent que va de normal).

Sempre mola més sentir-se 'decreixentista' que no pas constatar que ja ens han decrescut, oi?

Si la crisi ha acabat la tonteria de la classe mitjana, que els amos ja no necessiten, potser s'acabarà també, d'una punyetera vegada, la possibilitat de ser jove i pobre, però amb la gamma alta del portador de bones intencions de futur. Sempre mola més sentir-se *decreixentista* que no pas constatar amb tristesa i ràbia que ja ens han decrescut, oi? ◀

COM S'HA FET...

Aquesta setmana tornem amb les forces una mica renovades, després d'haver descansat la setmana passada. Reprenem la tasca setmanal i agafem embranzida per afrontar aquest últim trimestre abans de l'estiu. Durant aquest període, celebrarem el setè aniversari, el dia 20 d'abril a l'Ateneu Popular de 9Barris; en Fernando acabarà la tasca que ens està ajudant a fer des del màster de cooperativisme, i

afrontarem la posada en funcionament dels grups de treball que van sortir de la comissió dafo, que són set: el pla de màrqueting, el de comunicació, la comissió de recursos humans, de continguts, de resolució de conflictes, corresponsalies, noves incorporacions i activitats extraescolars. A part, per suposat, continuarem actualitzant i millorant la web i el paper. Vaja, que tenim una mica de feina. Fins la setmana que ve. Salut!

EL RACÓ IL-LUSTRAT

SOL UNDURRAGA

Edita: Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
Dipòsit Legal: GI-1528-2005

C. Riego núm. 37 baixos esquerra, 08014 Barcelona

www.directa.cat

directa@setmanaridirecta.info

Tel: 935 270 982 // Mòbil: 661 493 117

LLICÈNCIA CREATIVE COMMONS
Reconeixement-No Comercial-Sense Obra Derivada 2.5

Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:

RECONeixEMENT. Heu de reconèixer el crèdit de l'obra de la manera especificada per l'autor o el licenciat.

NO COMERCIAL. No podeu utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.

SENSE OBRES DERIVADES. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.

Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la seva llicència. // Algunes d'aquestes condicions poden no aplicar-se si obteniu el permís del titular del dret d'autor. El dret derivat d'us legítim o qualsevol altra limitació reconeguda per la llei no queda afectada per l'autor. //

Aquesta publicació té una llicència Creative Commons Attribution-NonCommercial. Per veure una còpia d'aquesta llicència visiteu: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/> o envieu una carta a Creative Commons, 559 Nathan Abbot Way, Stanford, California 94305, USA

Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric. El setmanari Directa no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

ÀREES DE TREBALL DE LA DIRECTA

redaccio@directa.cat — edicio@directa.cat — fotografiadirecta@directa.cat
audiovisuals@directa.cat — il.lustracio@directa.cat — administracio@directa.cat
subscripcions@directa.cat — distribucio@directa.cat — publicitat@directa.cat

QUI SOM?

REDACCIÓ Estirant del fil David Bou **Així està el pati** Jesús Rodríguez i Manu Simarro **Impressions** Lèlia Becana i Maria Manyosa **Quaderns d'Illacrua** quadernsillacrua@directa.cat **Roda el món** Laia Gordi i Oriol Andrés **Expressions** Anna Pujol Reig, Mireia Chavarria i Àlex Vila **Poca Broma** Rafael Morata **Barri Internet** Hiba Arbide, Gala Pin i Josean Llorente **Agenda** Arnau Galí i Muriel Comas **La indirecta** Àlex Romaguera **FOTOGRAFIA** Robert Bonet **IL-LUSTRACIÓ** Carlos Villafranca **CORRECCIÓ** Laia Bragulat **EDICIÓ** Marc Iglesias **COMPAGINACIÓ** Roger Costa Puyal **PUBLICITAT** Anna Pujol Reig **DIFUSIÓ** Blai Lindström **SUBSCRIPCIONS I DISTRIBUCIÓ** Lèlia Becana **ADMINISTRACIÓ** Jordi Raymond **PROGRAMACIÓ WEB** Projecte Ictineo **DISSENY GRÀFIC** Jose Tèllez, Sergio Espin i Núria Ribes

CORRESPONSALIES

BAIX LLOBREGAT: baixllobregat@directa.cat
BERGUEDA: bergueda@directa.cat
BARCELONÈS NORD: barcelonesnord@directa.cat
EL CAMP: elcamp@directa.cat
GIRONA: girona@directa.cat
L'HORTA: hortadirecta.cat
MANRESA: manresa@directa.cat
MARESME: maresme@directa.cat
MENORCA: menorca@directa.cat
OSONA: osona@directa.cat
RIPOLLÈS: ripolles@directa.cat
SABADELL: sabadell@directa.cat
SOLSONÈS: solsones@directa.cat
TERRASSA: terrassa@directa.cat
TERRES DE L'EBRE: terresebre@directa.cat
TERRES DE PONENT: terresponent@directa.cat
VALLÈS ORIENTAL: vallesoriental@directa.cat

AQUEST NÚMERO S'ENVIA A IMPREMTA EL DIA 2

MIRALLS

Alfons Rodríguez

“En fotoperiodisme,
l'ètica és una línia molt fina”

pàg. 4 i 5

TRANSFORMACIONS

La pesca artesanal:
reflotant el bé marí

pàg. 6 i 7

Quaderns d'Il·lacrua 144

DIRECTA 311

3 d'abril de 2013

IL·LUSTRACIÓ:
Sergi Bosch

A FONTS | LES LLEIS DE L'AVORTAMENT A CATALUNYA DE 1936 FINS AVUI

L'avortament legal, una història sense final

A finals de 2012, el ministre de Justícia, Alberto Ruiz Gallardón, va anunciar la intenció del govern de revertir l'actual legislació, que permet l'avortament sota qualsevol circumstància fins a les catorze setmanes, per tornar a una situació semblant a la de 1985, en què l'avortament s'efectuava només sota determinats supòsits. Aquestes són les dues lleis de la interrupció voluntària de l'embaràs aprovades fins ara en democràcia. Però no les úniques de la història. L'any 1936, el metge anarquista Félix Martí Ibáñez va redactar una llei que autoritzava, per primera vegada, l'avortament a Catalunya.

Miquel Carandell Baruzzi
afons@setmanaridirecta.info

Barcelona, any 1937. Una jove es dirigeix a un hospital. Segons els documents, aquesta noia té un nivell cultural escàs, el seu pare pateix de sífilis, la seva mare ja ha mort com a resultat d'una malaltia cardíaca, també té dos germans morts de pulmonia i una germana que pateix tuberculosi. Amb només 25 anys, ja té dos fills petits que han heretat la sífilis i, per acabar-ho d'adobar, el seu marit està lluitant al front de Madrid. Ara, torna a estar embarassada. Als hospitals de la República, però, les dones que volien avortar, ho podien fer emparant-se en la primera llei de l'avortament que es va aprovar a Catalunya a finals de l'any 1936. De fet, aquest era l'historial mèdic que presentava la dona que va encetar l'aplicació d'aquesta llei.

Segons la llei de l'avortament de 1936, la dona havia de ser mare “només quan ella ho decidís i desitjés; que el fill fos la finalitat, no un accident”

La Barcelona dels anys anteriors a la Guerra Civil espanyola era una ciutat que tenia uns estrats populars que freqüentaven cabarets i prostíbuls, com molt bé mostra la recent exposició *El Paral·lel, 1894-1939* del Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB), però que també s'organitzaven per lluitar pels seus drets laborals i so-

cials. En aquest context, les malalties venèries i la tuberculosi feien estralls entre la població obrera, que també patia la mort de dones en avortaments clandestins. El Raval barceloní, a més de locals d'entreteniment, estava ple de clíniques, dispensaris antituberculosos, consultoris *sexològics* i museus d'anatomia que mostraven les conseqüències fatals de les malalties de transmissió sexual com la sífilis. Tot això passava en un context d'esclat de l'anarquisme en què la Confederació Nacional del Treball (CNT) s'erigia com un dels sindicats més forts a Catalunya, fins al punt d'arribar a formar part del govern de la Generalitat de Lluís Companys el setembre de 1936 i del govern espanyol de Largo Caballero el novembre del mateix any, en plena Guerra Civil. Félix Martí Ibáñez, metge militant de la CNT, va ser nomenat director general de serveis sanitaris i socials de la Generalitat quan la Confederació va entrar al govern.

Félix Martí Ibáñez: una vida del segle XX

De metge especialitzat en “conflictes espirituals i sexuals” a historiador de medicina de l'Índia; de polític membre de la CNT a editor d'una prestigiosa revista mèdica; de professor universitari a escriptor de contes infantils... Félix Martí Ibáñez, nascut a Cartagena l'any 1911, va ser un personatge polifacètic. Fill d'un reconegut pedagog valencià, es va traslladar a Barcelona quan era un nen, va estudiar medicina a la Ciutat Comtal i va anar a Madrid a fer la tesi doctoral en història de la medicina. Quan va tornar, l'any 1934, va crear una consulta mèdica que, segons afirmava, era el lloc on havies d'anar a curar-te de “malalties nervioses i mentals” i on resoldre “conflictes

espirituals i sexuals". La consulta, que era gratuïta per a membres de la CNT, era al barri de Gràcia, en una casa que fins fa pocs anys encara era dempeus, al número 15 del carrer Bernat Mercader, on avui dia podem veure una placa en record de la seva figura. Abans de la Guerra Civil espanyola, Martí Ibáñez va participar en l'Organització Sanitària Obrera (OSO), un grup de 22 metges, algunes generalistes, d'altres especialistes, que va atendre més de 10.000 persones durant set mesos de 1935.

A partir de l'esclat de la Guerra, Martí Ibáñez va treballar a diferents espais d'assistència, tant a la rereguarda com al front, on va ser ferit. També va participar en mítings i sembla que amb èxit perquè, l'any 1938, va formar part

d'una delegació que va viatjar als Estats Units a donar conferències a diverses ciutats americanes per recollir fons a favor de la lluita antifeixista.

El setembre de 1936, poc després de l'aixecament militar del juliol, la CNT havia entrat al govern de la Generalitat de Lluís Companys. Des del primer moment, quan el periodista i anarquista andalús Antonio García Birlán, que va ser director de *La Vanguardia* durant part de la guerra, va ser nomenat conseller de Sanitat Pública i Assistència Social, Martí Ibáñez va ser escollit per impulsar una profunda reforma per reorganitzar i socialitzar els serveis mèdics i assistencials de Catalunya.

A les acaballes de la guerra, l'any 1938, Martí Ibáñez, com moltes altres,

va travessar la frontera de França, on va poder esquivar els camps de concentració i viatjar fins als Estats Units, on tenia contactes. Allà va començar una nova vida com a professor d'universitat, editor d'importantes revistes de medicina i escriptor d'articles d'història de la medicina i de contes infantils. Tot i que al final de la seva vida va poder tornar a Barcelona, va viure a Nova York fins que va morir, l'any 1972.

La primera llei de l'avortament

Durant el poc temps que va ser dins el govern de la Generalitat, del setembre de 1936 al maig de 1937, Martí va intervenir en nombroses iniciatives que es van executar amb més o menys sort: *liberatoris* per a prostitutes, centres d'in-

formació sexual per a joves, un projecte per un servei d'incineració de cadàvers, millores en la higiene general... La conselleria de Sanitat Pública i Assistència Social també va destinar un gran esforç en les lluites antivenèria, antituberculosa (es va crear un dispensari tuberculós central molt important), antileprosa, antipalúdica, antiaràbica, anticancerosa... Va ser en aquest context que Martí Ibáñez va redactar una llei de l'avortament, la primera de l'Estat espanyol i una de les primeres d'Europa, molt progressista pel seu temps.

Aquesta llei permetia, sota un estricte control, la interrupció artificial de l'embaràs per quatre raons principals. En primer lloc, per raons terapèutiques, quan la vida de la mare o

Història de les lleis de l'avortament a Catalunya

Vint anys abans de la primera legislació catalana, l'any 1916, Suïssa va ser el primer país europeu que va legalitzar la interrupció de l'embaràs sota certs supòsits. Més tard, Txecoslovàquia o la Unió Soviètica també van fer-ho. Altres països occidentals com Anglaterra, França o els Estats Units no van tenir una llei de l'avortament fins als anys 60 o 70. A Catalunya, des del text de Martí Ibáñez fins al darrer projecte de reforma del Partit Popular, cada llei d'interrupció de l'embaràs ha tingut les seves peculiaritats, restriccions i

supòsits. Per conèixer les característiques d'aquestes lleis i quins canvis s'han anat produint, especialment durant els últims anys de l'època democràtica, cal conèixer els detalls, petits però molt importants, de cada opció de legislació de l'avortament.

25 de desembre de 1936

El dia de Nadal del primer any de la Guerra Civil, el govern de la Generalitat de Lluís Companys va aprovar per decret, signat pocs dies més tard per Josep Tarradellas com a conseller primer, la

primera llei de l'avortament a Catalunya, elaborada pel metge Félix Martí Ibáñez. Amb l'objectiu d'acabar amb la mort de dones en intents d'avortament clandestins i la mort de criatures per abandonament i desnutrició, aquesta llei permetia l'avortament sota diferents circumstàncies, entre elles, que la dona, per voluntat pròpia i sense pressions externes en un sentit o en un altre, decidís no tenir el nen. Tot i així, excepte en els casos de perill per la vida de la mare o la canalla, l'avortament només era permès abans de les dotze setmanes. Les

metges amb coneixements per practicar avortaments estaven obligades per llei a fer-ho. El text català va servir, a més, com a base per la legislació que el govern de Largo Caballero va aprovar per a tot l'Estat sota la iniciativa de la ministra de Sanitat, la també membre de la CNT Frederica Montseny, una de les primeres dones ministra a occident. La inestabilitat causada per la guerra i la victòria del bàndol nacional no van permetre la plena aplicació d'aquesta llei, que, per suposat, va ser derogada immediatament pel primer govern franquista.

de la criatura estava en perill. En segon lloc, per raons eugèniques. Alguns corrents anarquistes d'aquest període consideraven que evitar un creixement desmesurat de la població era una de les vies que podien portar a una millora de les condicions de vida de la classe obrera. Finalment, i aquí radica la veritable modernitat del document de Martí, per motius sentimentals o ètics. Aquest últim motiu permetia que les dones que ho demanessin, sense la intervenció de cap familiar, poguessin avortar si no volien tenir canalla en aquell moment. Així doncs, la llei donava a la dona el control del propi cos i de la capacitat reproductiva.

Segons el mateix Félix Martí, la dona havia de ser mare "només quan ella ho decidís i desitgés; que el fill fos la finalitat, no un accident".

–
"El govern del Partit Popular ha anunciat la intenció de 'corregir els errors' dels socialistes i tornar a una llei on l'avortament només seria permès sota determinats supòsits"
 –

Malgrat l'existència de situacions com la de la primera dona que es va emparar en la nova legislació, sembla que l'aplicació d'aquesta llei va ser bastant limitada per diverses raons. D'entrada, estem parlant d'una situació de Guerra Civil: molts homes estaven lluitant contra l'exèrcit aixecat contra la República i els ferits del front arribaven als hospitals que, saturats, afrontaven la situació amb dificultat. Per altra banda, malgrat l'esforç divulgatiu del govern, sembla que l'existència d'aquesta nova mesura no va arribar a tots els estrats de la població, potser arran del poc temps que va ser vigent la llei. Per últim, tot indica que alguns metges van criticar o boicotejar la llei perquè, segons ells, abans de fer una llei per interrompre els embarassos, primer calia millorar els serveis d'informació d'anticoncepció per evitar-los.

Un estira i arronsa de lleis democràtiques

La resta de la història és molt més coneguda. Després dels fets de maig de 1937, la CNT va sortir del govern espanyol i de la Generalitat. Poc temps més tard, la República va perdre la guerra. A partir d'aquí, 40 anys de dictadura franquista que, com era de preveure, pel seu marcat caràcter catòlic, esborren el rastre d'aquesta llei i fan rebrotar la clandestinitat i els viatges a l'estranger.

Amb el final de la transició i l'arribada del partit socialista al govern, es comença a plantejar la necessitat d'instaurar una nova llei de l'avortament, que finalment s'aprova l'any 1985. Tot i que en aquell moment semblés un gran progrés per a la dona, la llei de 1985 era molt restrictiva en comparació amb les lleis vigents a d'altres països europeus.

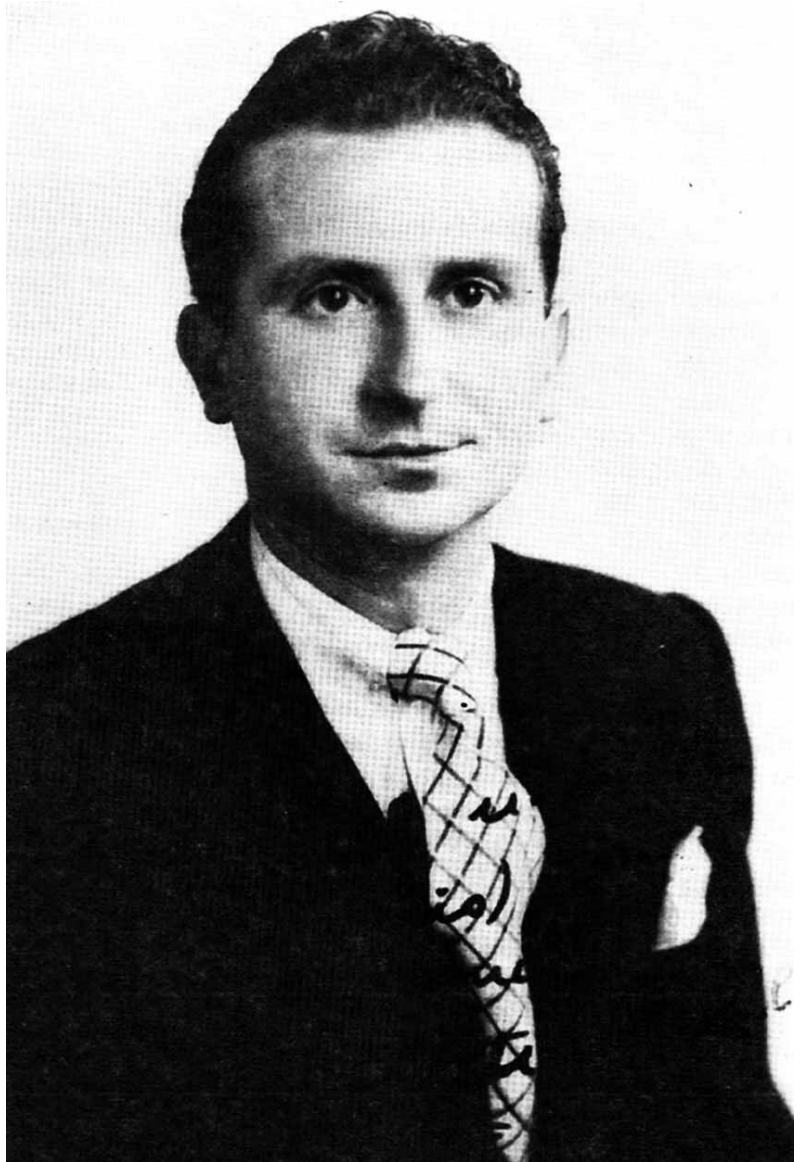
Quinze anys més tard, potser estimulat per les propostes europees sobre l'avortament, l'executiu de Zapatero va proposar una nova llei més oberta que permetia l'avortament lliure fins a les catorze setmanes. I així arribem al nou govern del Partit Popular que, durant la campanya electoral, ja anunciava la intenció de "corregir els errors" dels socialistes i tornar a una llei on l'avortament només fos permès sota determinats supòsits. A més, el PP –potser per demostrar a la seva gent que és un partit realment ultraconservador– ha posat sobre la taula la possibilitat d'eliminar l'avortament legal en cas de malformacions en el fètus –seguint l'estela d'Irlanda, on hi ha grans debats sobre l'avortament, fet que convertiria l'Estat espanyol en un dels pocs estats europeus on no es pot avortar sota aquesta circumstància.

Per saber-ne més:

– José Pardo Tomás i Àlvar Martínez Vidal. "Salut i societat a les portes del segle XXI. Memorial Félix Martí Ibáñez". *Residència d'Investigadors*, 2006.

– Mary Nash. "L'avortament legal a Catalunya". *L'Avenç*, 58, 1983.

– Martí, J. V. i Rey, A., "Félix Martí Ibáñez: aportación biográfica a su etapa española (1911-1939)". *Medicina & Historia*, 2 (4a època) (2001), 1-15.

Félix Martí Ibáñez, metge militant de la CNT, va ser nomenat director general de serveis sanitaris i socials de la Generalitat l'any 1936

5 de juliol de 1985

Gairebé 50 anys més tard, el govern socialista de Felipe González va aprovar una llei orgànica que va despenalitzar l'avortament sota tres supòsits: el terapèutic, quan hi ha risc per la salut de la mare; l'eugènica, per malformacions del fètus, i el criminològic, en cas de violació. En el supòsit criminològic, l'avortament es podia practicar abans de les dotze setmanes; en el cas eugènica, fins a les 22 setmanes, i en el cas terapèutic, en qualsevol moment. En tots els casos, l'avortament necessitava una aprovació mèdica per poder-se dur a terme. Així doncs, aquesta llei, que va ser vigent durant quinze anys, va recuperar l'avortament legal a l'Estat

espanyol, però, a diferència de la llei del 36, no permetia l'avortament en cas que la dona no volgués tenir la criatura per raons sentimentals o econòmiques.

3 de març de 2010

Altre cop un govern del PSOE, en aquest cas dirigit per José Luís Rodríguez Zapatero, va promocionar una reforma de la llei anterior que va possibilitar la interrupció lliure de l'embaràs, abans de les catorze setmanes, de manera informada i sense la intervenció de terceres persones. A diferència de la llei del govern González, aquest text permetia practicar avortaments fins i tot més enllà de les 22 setmanes en cas que el fètus presentés a-

nomalies que li poguessin causar la mort o patís una malaltia incurable o molt greu, fet que havia de determinar un comitè clínic. Aquesta llei també permetia practicar avortaments a les menors d'entre setze i divuit anys sense el consentiment paternal. Aquest darrer punt va ser especialment criticat pel Partit Popular, que, juntament amb l'Església catòlica i els grups antiavortistes, van atacar i continuen atacant durament el conjunt de la proposició socialista. Aquesta és la legislació vigent actualment, encara que en perill.

20 de novembre de 2011

El Partit Popular, encapçalat per Mariano Rajoy, guanya les eleccions que ha-

viat estat avançades per Zapatero. El president Rajoy nomena Alberto Ruíz Gallardón com a ministre de Justícia. Gallardón, ja en les seves primeres intervencions públiques, va anunciar la intenció del seu ministeri de revocar la llei anterior i tornar a un model semblant al de 1985. Aquesta nova proposta, que sembla que s'elaborarà durant aquest any 2013, planteja eliminar, fins i tot, el supòsit eugènica de la llei de l'avortament i tornar a una situació encara més restringida que la dels primers vint anys de democràcia. Diversos grups feministes ja han rebutjat la proposta del Partit Popular i preparen una forta oposició per defensar la legislació actual.

Alfons Rodríguez: “En fotoperiodisme”

Després de testimoniar visualment els escenaris més dolorosos del panorama social de més de 90 països diferents durant quinze anys, Alfons Rodríguez (Barcelona, 1968) s'ha constituït com un referent d'ètica i rigor professional dins el camp de la fotografia documental. Darrere l'objectiu de la seva Nikon o la seva Leica, el fotògraf ha aconseguit plasmar les realitats més crues dels sectors socials més desfavorits de l'Iraq, Corea del Nord o la península de Jaffna (Sri Lanka), sense oblidar els seus treballs sobre la lepra, la cobertura de la guerra a la República Democràtica del Congo i el genocidi de Srebrenica, a Bòsnia-Hercegovina, entre d'altres. Guanyador del Premi Godó de Fotoperiodisme 2011, el Premi Nacional de Reportatge Social 2010 i una menció al xiv Premi Internacional Luis Valtueña, les seves imatges i articles s'han publicat a mitjans com 'National Geographic Magazine', 'Geo', 'El País', 'The Courier', 'El Periódico', 'El Mundo', 'The New York Times' i 'La Vanguardia', entre d'altres. Autor d'una obra que s'ha exposat a dotzenes d'exposicions dins i fora de l'Estat espanyol, Rodríguez compagina la seva tasca de reporter amb la docència a universitats i diverses escoles de fotografia. També és autor de diversos llibres, com 'El tercer genet'.

Neus Solà
entrevista@directa.cat

Com es veu el món a través del teu objectiu?

A través de l'objectiu, intento veure un món real, tot i que és inevitable fer-ho de manera subjectiva. El fet fotogràfic és una cosa molt espiritual, surt de molt endins de nosaltres. No és només prémer el botó... És sortir al carrer i fotografiar imatges profundes, no la costellada del diumenge. La càmera és com un escut que et protegeix contra el dolor. Imagina't que fos un advocat i que, un dia, en lloc de despertar-me a la meua habitació, em despertés al bell mig de la República Democràtica del Congo, en una cabana o en un campament de refugiats on la gent s'està morint de fam o per malaltia. Pensaria: "Què dimonis hi faig, jo, aquí?" Evidentment, no és el mateix formar part del risc estant davant del tsunami del Japó o del terratrèmol d'Haití que veure-ho en HD a la pantalla de plasma del menjador. Segurament, és el que jo faria si no tingués aquesta eina. Però jo tinc una excusa... Joestic fotografiant per explicar-ho.

El fotoperiodisme, diries que t'ha fet més sensible o més insensible?

Diria que més insensible. La sensibilitat em porta a tenir aquesta professió, però, quan ho converteixo en una rutina, el que fa és fer-me sortir una durícia al cor i a la ment que em torna insensible. És com el llenyataire que, a força de tallar pins, cada vegada té més durícies a la mà però no li fan mal; el fet d'haver d'alimentar la seva família el porta a tallar-ne més i més. Els fotoperiodistes estem una mica anestesiats, no en el sentit d'adormits o absents, sinó que el fet d'haver-ho fet moltes vegades ens deixa en un estat d'abstracció. Cada cop ho suportem millor... No sé si m'estic deshumanitzant.

La fotografia on es mostra l'escena d'una família plorant davant d'un ferretre a Srebrenica et va fer guanyar el Premi Godó de Fotoperiodisme 2011. Aquesta fotografia ha aconseguit retenir simultàniament dos conceptes formalment antagònics: la bellesa i la crueltat. Com s'entén això des d'un punt de vista ètic?

La bellesa d'una imatge ha d'estar al servei de la història i no a l'inrevés. El més important és la història i els seus protagonistes, que en el meu cas acostumen a ser víctimes de

conflictes i d'injustícies socials. Llavors, apareix la bellesa. El que fa la bellesa és donar constància al missatge, deixa que perduri en el temps i en l'espai. Si una fotografia és dolenta, per molt testimonial que sigui, mai no guanyarà un premi. La fotografia que vaig fer a Srebrenica mostra una

–
“He recorregut nou països de tres continents intentant mostrar d'alguna manera les causes i les conseqüències de la fam i la desnutrició al planeta”

–
situació lletja, el genocidi de milers de musulmans a mans de l'exèrcit serbi. Fotografiar-la de manera lletja seria atemptar contra la seva dignitat i una falta de respecte per part meua.

On penses que es troben els límits de l'ètica en el fotoperiodisme?

L'ètica és una línia molt fina. Sempre estàs al límit. És molt fàcil traspasar-la perquè una mateixa situació pot ser vista

me, l'ètica és una línia molt fina"

FOTOGRAFIA:
Neus Solà

jecte documental que fa referència al tercer genet de l'apocalipsi, que era —ni més ni menys— la fam. El projecte va néixer fa dos anys, fruit del compromís i de la indignació de veure com es llença els aliments als països rics i de veure que és un problema de la distribució dels recursos i no pas d'escassetat. He recorregut nou països de tres continents intentant mostrar d'alguna manera les causes i les conseqüències de la fam i la desnutrició al planeta.

L'experiència que has tingut a l'Àfrica, l'Àsia o Amèrica és similar?

Sí perquè el tema és el mateix. És cert que hi ha matisos, no és el mateix la lluita camperola a Guatemala que les sequeres del Sahel, però sí que hi ha el mateix regust d'impotència i la sensació de tristesa davant de tot plegat. Ara, em qüestiono molt el fet de llençar el menjar. Aquest és el meu granet de sorra en la meua rutina diària. Que cada dia morin de gana 10.000 nens o que cada sis segons mori un nen per desnutrició és inhumà.

—
“En situacions extremes, sovint et sents malament encara que sàpigues que el que has fet és legítim”
—

Tens una foto molt trista on surt la imatge d'un nen indi molt desnodrit. Recordo que el que més em va sorprendre va ser el seu rostre envellit...

Sí, aquell nen s'estava morint... I, efectivament, és el que va passar. He vist nens molt primets amb diferents tipus de desnutrició, com per exemple el *kwarshiorkor*, que fa que se't marquin tots els ossos. La gana et fa vell. També hi ha el marasme, que és un altre tipus de desnutrició que provoca un inflament corporal. A vegades no és pel fet de no menjar, sinó per no menjar adequadament. Si només dónes arròs o blat de moro al teu fill, segurament, tindrà una panxa ben grossa plena de paràsits i una desnutrició severa aguda. Allà, la gent es mor de gana i el pitjor de tot és que ningú no et pot ajudar. Per això, quan vius aquestes situacions en primera persona, relativitzes la crisi econò-

mica que travessa el nostre país. Aquí, almenys, tens l'opció dels menjadors socials, pots picar el veí per demanar-li arròs o, si obres un contenidor, de ben segur que hi trobes menjar en bon estat, tot i que, segons la llei, estigui caducat. Ho passes malament en l'àmbit anímic, però no et mors de gana.

Quin regust et deixa el fet de robar una fotografia enmig d'una situació d'extrema duresa? Existeixen complicitats entre qui fotografia i l'agent social?

Si la situació és molt crítica, la gent ja sap què hi fas, allà. Si més no, saben que no ets un turista. En situacions extremes, sovint et sents malament encara que sàpigues que el que has fet és legítim, perquè és la teva feina i la persona fotografiada hi ha estat d'acord. Quan aixeques la càmera i el subjecte et mira, s'estableix un acord tàcit on ja està tot dit. Però, quan fas la foto, sempre et queda alguna cosa clavada. Si no fos així, no seria humà! Et sents culpable per no ser víctima. Perquè no és la teva família, perquè no has perdut la teva llar, perquè un riu no ha arrasat tot el teu poble. I aleshores et dius: “Tot això és molt trist, però jo me'n vaig a casa i tu et quedes aquí”. A vegades, m'han preguntat: “Això servirà d'alguna cosa?” I em quedo paralytitzat perquè sé que, en el fons, no puc canviar res.

Podries compartir una situació on t'hagis sentit d'aquesta manera?

Quan vaig fotografiar nenes que havien estat violades de manera sistemàtica com a arma de guerra. Veure-les, parlar amb elles quan quasi no tenien veu i fotografiar-les va ser duríssim. A vegades dius: “Déu meu! Què estic fent?” Tot i tenir l'aprovació dels pares, sé que després ho publicaré i que es veuran els seus rostres. Un altre exemple és a Sud-àfrica; vaig fer un reportatge sobre violacions correctives a lesbianes. Va ser molt cru fotografiar-les, sobretot el cas d'una dona a qui van violar el fill per donar-li una lliçó.

Han estat processats?

No. Moltes víctimes tenen por de denunciar-ho. Si ho dius, la societat t'estigmatitza i, sovint, la policia es posa a favor d'aquesta gent. És paradoxal perquè Sud-àfrica és un dels països que té una de les constitucions més avançades en drets homosexuals. La humanitat és així, lletra morta.

des d'un altre angle per una altra persona. El que per mi és ètic pot no ser-ho per algú altre. Per això sempre s'està al límit. On és l'ètica? A l'interior del fotògraf, no en la situació. El primer que cal tenir en compte és el respecte pel que estàs fotografiant, sense trepitjar la dignitat ni la intimitat dels que apareixen a les teves fotografies. I també cal respectar el públic que confia en el que expliques. Aquesta és la clau de l'ètica en el fotoperiodisme. No és gens legítim anteposar la teua carrera professional a l'ètica. Per exemple, si veus un cos dessagnant-se i dius: “Ostres! això serà el proper World Press Photo!”, ja està. Ja no és ètic perquè has sobrepassat l'ètica en el teu interior quan has fet la foto amb aquest pensament al cap, molt per sobre de la manipulació en l'edició.

Segons un informe de l'ONU, 927 milions de persones passen gana. Això vol dir que hi ha més persones al món en aquesta situació que la suma de les poblacions dels EUA, el Canadà i la UE. Davant d'això, com ha estat la teua experiència en el projecte 'El tercer genet'?

Hi ha dades esgarrifoses. Som una mica més de 7.000 milions a tot el planeta i gairebé 1.000 milions estan passant gana o estan severament desnodrits. *El tercer genet* és un pro-

La pesca artesanal: reflotant el bé marí

El decret pel qual la Política Pesquera Comuna prioritzarà la pesca sostenible dóna un tomb a una activitat que ha deixat els oceans al límit del col·lapse. Les persones que pesquen de manera artesanal han esdevingut les principals impulsores d'aquest canvi d'orientació de la Unió Europea, amb l'aposta per un model de cogestió que, a més de proporcionar beneficis ecològics i socials, pot treure el sector de la crisi.

Àlex Romaguera

quadernsdillacrua@setmanaridirecta.info

El 7 de febrer, després d'una votació històrica, el Parlament d'Estrasburg va aprovar l'informe que atorga prioritat d'accés als recursos a la pesca sostenible i, alhora, aposta per la cogestió de l'activitat marítima, és a dir, perquè la gent que pesca tingui la mateixa veu que la classe política i el món científic. Aquest informe arriba quan la majoria dels oceans ja estan devorats per la captura massiva de peixos abans de la seva etapa reproductiva, cosa que ha situat l'ecosistema a un pas del col·lapse.

La captura massiva de peixos abans de la seva etapa reproductiva ha situat l'ecosistema a un pas del col·lapse

A la Mediterrània, la sobreexplotació s'ha accelerat des dels anys 90, moment en què la disminució de les poblacions més buscades pel mercat va resultar imparable. És el cas del lluç —que ha passat de les 52.000 tones capturades el 1990 a la meitat el 2012— o d'altres espècies que es troben en una situació qualificada de “no retorn”, entre elles, la tonyina roja, l'esturió, el roger, el fartet o el seító.

A la davallada de captures, l'Organització de les Nacions Unides per a

l'Agricultura i l'Alimentació (FAO) hi afegeix la contaminació de les aigües, sobretot a la Mediterrània. Aquest organisme calcula que, cada any, s'hi aboquen 400 milions de tones de residus sòlids que, sumats a les aigües fecals i els fertilitzants agrícoles, contribueixen a l'eutrofització (concentració d'aigües estancades), provoquen l'escassetat d'oxigen i, de retruc, la desaparició de moltes espècies marines.

Segons veus expertes, aquest procés ha anat en detriment de totes les flotes, que, si bé han augmentat l'estoc gràcies als avenços tecnològics i als subsidis pesquers, han vist com els seus productes perdien valor arran de la globalització dels mercats. Així s'ha produït amb el salmó, a causa de la seva cria intensiva fora d'Europa; o amb el lluç, per l'entrada massiva de captures provinents de Namíbia o Sud-àfrica, que es venen un 30% més barates que el peix capturat al nostre país. “Aquesta desprotecció respecte als preus i l'augment dels costos d'explotació i del carburant han castigat tot el sector pesquer sense excepció”, afirma Juan Freire, doctor en Biologia a la Universitat de la Corunya.

Per a aquest expert en ecosistemes marins, “la crisi es produeix pel fracàs d'una gestió basada en l'explotació abusiva dels oceans, que no ha fet sinó reduir la productivitat i els guanys dels armadors”. Tant és així que, segons Freire, les pesqueries de peixos comercials es podrien ensorrar l'any 2050 si es continua amb l'actual voràgine depredadora. “Més que l'extinció física de peixos com la tonyina roja o el lluç, podem

L'explotació abusiva dels oceans és la causa de la crisi actual del sector pesquer -
Ecologistes en Acció

arribar a l'extinció econòmica; és a dir, hi haurà tan pocs exemplars al mar que no serà rendible explotar-los”, afegeix Jordi Lleont, biòleg de la FAO.

La revolta dels petits

Qui més pateix les conseqüències d'aquesta fallida és la gent que es dedica a la pesca artesanal, que representa el 55% de la flota catalana. Només cal mirar les últimes dades de la Generalitat de Catalunya per adonar-se'n: el nombre d'embarcacions ha passat de 940 a 550 els darrers tres anys; l'equivalent, doncs, a una pèrdua del 43% de les flotes.

La pesca d'arrossegament i altres tècniques d'extracció utilitzades per les flotes industrials han conduït aquest col·lectiu a una crisi molt greu. Però no sols això: també hi ha influït la sobreexplotació, la toxicitat dels oceans i la introducció d'espècies a preus

rebertats. Una situació que ha provocat que la majoria d'embarcacions s'hagin quedat sense els ingressos suficients per continuar pagant els jornals, el carburant i l'amarratge.

Per reconduir la crisi, l'any 2011, al Maresme, es va constituir la Plataforma de Pescadors Artesanals del Mediterrani (MedArtNet), creada per armadors d'aquesta comarca preocupats pel futur de les seves embarcacions, però també del conjunt de la pesca. “Vam observar que tothom, també nosaltres, havíem delegat a l'administració el manteniment dels ecosistemes marins, en lloc d'admetre que la causa del problema té relació amb una gestió que comporta males pràctiques i que, econòmicament, és ineficient”, expliquen.

El primer pas per canviar aquest model ha estat l'acord de la UE perquè la reforma de la Política de Pesca Co-

mana prioritzi criteris ecològics en l'activitat. MedArtNet ha jugat un paper clau en l'assoliment d'aquest objectiu i, després de reunir armadors de Grècia, Itàlia, França i Espanya, ha exercit de lobby per defensar unes noves pautes pesqueres més ecològiques, equitatives i on "tots els sectors implicats treballin de manera consensuada", insisteixen els seus portaveus.

Per a aquesta plataforma, la solució passa per la gestió compartida de les confraries; que les institucions, el món científic, les ONG i els col·lectius de pescadors prenguin les decisions "atenent al respecte pel recurs pesquer i als interessos de tots els armadors". Una opinió que ja ha rebut el suport d'algunes institucions i entitats mediambientals, que també coincideixen en la necessitat de reduir les captures, recuperar les poblacions de peixos i racionalitzar els canals de comercialització. A totes aquestes mesures, els pescadors artesanals hi afegeix un altre element bàsic: implementar un etiquetatge únic i diferenciat d'aquells productes de baix impacte procedents de pesqueres ben gestionades, cosa que "el consumidor valorarà molt positivament", indiquen.

Insten a reduir la capacitat de les captures, recuperar les poblacions de peixos i racionalitzar la comercialització

Mentre esperen que les demanades facin el seu curs, el model de cogestió ja es comença a practicar, amb resultats excel·lents, a Catalunya. Així ho han comprovat les 25 embarcacions pertanyents a les confraries de Barcelona, Arenys de Mar, Blanes, Tossa de Mar, Palamós, l'Estartit i Sant Feliu de Guíxols, que ja fa uns mesos que treballen coordinadament amb la Direcció general de Pesca i d'Afers Marítims de la Generalitat de Catalunya, la Secretaria general de Pesca del Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient, científics dependents de l'Institut de Ciències del Mar i les onegés Greenpeace o WWF. "Gràcies a aquesta cogestió, els nostres coneixements són interessants per la ciència, els científics ens ajuden a millorar la nostra activitat i les institucions prenen decisions d'acord amb aquests principis", asseguren des de MedArtNet.

A través de plataformes com aquestes, que en el context de crisi actual ha servit perquè els pescadors catalans impulsin cooperatives i altres sinèrgies, tots els sectors vinculats a la mar posen els fonaments per assolir una pesca més rendible i ecològicament sostenible.

“El peix és un recurs públic que incumbeix tota la societat”

Mauricio Pulido i Ramon Tarridas, representants de la Plataforma Mediterrània de Pescadors Artesanals (MedArtNet)

Mauricio Pulido i Ramon Tarridas són membres de MedArtNet - Robert Bonet

À. R.

Quina és l'aportació que feu des de la pesca artesanal?

Fruit de la nostra experiència, ens adonem que cal canviar el model de pesca per recuperar els recursos marins i fer que l'activitat sigui rendible. Així ho vam debatre com a MedArtNet en el marc de l'última reforma de la Política Pesquera Comuna. Observàvem que, fins aleshores, les formes d'actuar es definien des dels despatxos, eren alienes a la realitat social i estaven concebudes sobre la idea falsa que el recurs era infinit.

La solució passa per fiscalitzar les flotes industrials?

Si es racionalitza l'activitat, tothom té sortida, també la gran flota. El problema és que captura tanta quantitat de peix que la inversió en tripulació o gasoil és superior als beneficis que obté. En canvi, amb uns bons paràmetres

empresarials i de respecte pel medi, el valor de les captures augmentaria i ningú no hi perdria. Només s'ha de capturar el que convé i a l'indret correcte, ja que un excés de captures comporta una disminució del preu de les peces.

“Cal tendir cap a una cogestió de l'activitat que prevegi els cicles naturals de les espècies i el respecte per l'ecosistema marí”

Ha de prevaldre l'equitat?

Es tracta de pescar amb sistemes no agressius pel medi, però també d'aportar el coneixement sobre el territori perquè, amb l'ajuda dels científics, les institucions i els grups mediambientals,

puguem establir una planificació consensuada de la pesca. I això significa compromís, sostenibilitat i coresponsabilitat. És a dir: tendir cap a una cogestió de l'activitat que prevegi els cicles naturals de les espècies i el respecte per l'ecosistema marí. Un model que s'ha començat a practicar a Catalunya i que, des de Brussel·les, es percep amb interès, de cara a implementar-lo en altres llocs.

S'han invertit els termes?

Hem acordat que podem viure de la pesca amb el benentès que, ja que intervenim sobre un recurs finit, hem d'actuar correctament. En aquest sentit, la reforma aprovada analitza la situació i valora que, a més d'elaborar plans de gestió regionals, s'han de crear comitès de cogestió on hi figurin els diversos agents implicats (institucions, ONG, científics i armadors). No oblidem que el peix és un recurs públic que incumbeix tota la societat.

Danys i perjudicis

FOTOGRAFIA: Olmo Calvo

Ella va perdre la seva llibreta sense pàgines. A dins, no hi havia paraules escrites, tampoc cançons, ni poemes, però li explicava petites històries, les peripècies d'una nena descalça venent cartró per dos pesos entre els carrers de Buenos Aires. La lligava sempre amb un cordill i la duïa sota el braç. Quan s'aturava, hi seia al damunt i, quan la nit queia sobre la ciutat, hi reposava el cap. Havia resseguit amb els dits el llom rugós de les seves tapes vermelles infinitat de vegades... Però aquell dia, la va perdre.

Ell no va trobar el seu cotxe sense rodes. No tenia fre de mà, ni marxas, ni volant. No tenia seients desgastats, ni una ràdio amb notícies i programes, però li havia posat unes cortines florejades i una flassada d'espuma i hi pregava a Déu cada vesprada. Hi havia enganxat tota mena de fotografies de noies guapes amb roba de marca, hi havia penjat tot el desig d'un jove traficant de cocaïna de les perifèries de Buenos

Aires. S'hi resguardava de les tempestes i hi duïa alguna amiga en les nits humides d'estiu... Però aquell dia, no el va trobar.

Quan ella i ell van coincidir-hi una tarda, van notar com la fortor de les aigües del riu els empenyia enrere, com la putrefacció els calava els ossos, com la ferralla els esqueixava la pell de les mans i dels peus, com les rates els rosegaven els pantalons i les faldilles. Van regirar centenars de bosses de plàstic amb eslògans, bruses esquitxades de fang i naftalina, retalls de diari de tots els diaris, calaixos de nevera i pells de mandarina. Ella va topar amb desenes de pàgines de poemes i cançons. Ell va ensopegar amb un volant, dues ràdios, tres seients i quatre rodes.

Quan ella i ell van coincidir-hi una tarda, no van veure cap llibreta sense pàgines ni cap cotxe sense rodes. Només petites històries i algunes pregàries.

Montse Maestre

RODA EL MÓN

14-15

La lluita pels drets humans continua viva a l'Argentina 37 anys després del cop d'estat

16

Bosco Ntaganda, el cap del grup insurgent congolès M-23, s'entrega al Tribunal Penal Internacional

ÀSIA // L'ALTO EL FOC DEL PKK ÉS EL PRIMER QUE REP EL SUPORT DEL GOVERN TURC I NO CAUSA REPRESÀLIES DE L'EXÈRCIT

Un nou dia pel Kurdistan

Blanca Camps Febrer

Barcelona

@DuniaHania

Se sent dir allò de “primavera àrab, estiu kurd”, fent al·lusió a les revoltes que el 2011 van fer caure dictadors com Ben Ali o Mubarak. Aquesta primavera, però, podria portar molts canvis per al poble kurd. El 21 de març, dia de l'any nou kurd o *Newroz* (literalment, el nou dia), Salahettin Demirtas, copresident del Partit per la Pau i la Democràcia kurd (BDP), va llegir la crida a un alto el foc unilateral escrita per Abdullah Öcalan.

Öcalan és el líder històric del Partit dels Treballadors del Kurdistan (PKK), fundat el 1978 i que, més que un partit, per a molta gent, ha estat la revolució social, cultural i per l'alliberament de la dona del poble sense estat més gran que hi ha: el poble kurd.

“No és el final de la lluita, és l'inici d'una lluita diferent” ha proclamat el líder del PKK Abdullah Öcalan

El 23 de març, la comandància militar del PKK va corroborar la treva. El PKK no actuarà més dins les fronteres turques i es replegarà a les muntanyes del nord de l'Iraq, a l'Iran i a Síria. Öcalan va cridar els pobles turc, kurd, circassià i laci, assiri, àrab i armeni, a unir-se en un “nou país lliure, democràtic i igualitari”.

UNA DECLARACIÓ TRANSCENDENT

No és la primera treva que proclama el PKK des que, el 1984, es va aixecar en armes contra l'Estat ultranacionalista turc. Aquest anunci, però, és el primer que compta amb el suport del mateix govern turc i que no ha suscitat una resposta de l'exèrcit en forma de combats i represàlies contra les bases del PKK a les muntanyes de Qandil.

A més, aquesta declaració es fa pública després que, la tardor de l'any passat, s'iniciessin negociacions entre els serveis secrets turcs, Öcalan -empresonat a perpetuïtat a l'illa d'Imral- i altres líders del moviment kurd a Turquia i a Europa. La declaració, doncs, no sorgeix de la revisió i el cansament ideològic d'un líder empresonat, sinó d'un extens vaivé de contactes i discussions més àmplies.

Les negociacions van començar després d'un estiu especialment cruent, ple de combats i amb una frontera sud turca molt inestable per la guerra civil a Síria. El 2009, ja hi havia hagut l'intent de dur a terme unes negociacions a Oslo, però sense resultat. Actualment, el poder del Partit de la Justícia i el Desenvolupament (AKP) i, en concret, el del primer ministre Recep Tayyip Erdogan és molt més fort i indiscutible i això evita els sabotatges de les negociacions per part de l'exèrcit, de

Celebració del 'Newroz', la festa nacional kurda que marca l'any nou, a la capital del Kurdistan nord l'any 2008 / ORIOL CLAVERA

grups armats de dreta ultranacionalista o, fins i tot, de sectors dissidents dins el PKK, que fins ara havien marcat qualsevol intent d'apropament. L'ultranacionalisme kemalista, abans hegemònic en l'anomenat *estat profund turc* (entramat d'influències i poders ocults en tots els àmbits: econòmic, judicial, militar, etc.), ha estat desplaçat pels partidaris de l'AKP i, en certa manera, també per l'antic aliat espiritual i enigmàtic Fetullah Gülen, un clergue conservador que viu als Estats Units mentre estén la seva influència a Turquia i els països de l'Àsia Central.

Sembla que Erdogan ha entès que necessita negociar per aconseguir l'estabilitat interna, però hi ha altres raons menys altruistes. Resulta que el primer ministre va fer unes declaracions on deia que no veuria amb mals ulls aspirar a la presidència de Turquia. Cercaria, doncs, reformar la constitució per atorgar més poders al càrrec de president. Fins ara, el PKK i la seva branca política, el BDP, s'han mostrat a favor d'un règim parlamentari, però no es descarta que el suport dels 29 escons del BDP sigui part de la negociació pel procés de pau.

AUTONOMIA I DRETS

Les demandes més clares del moviment kurd són el reconeixement efectiu del seu poble, amb els seus drets lingüístics, culturals i polítics. Això passa per elevar l'estatus de la llengua kurda a nivell institucional i educatiu, però també per redefinir el concepte de ciutadania dins l'Estat turc. El PKK, igual que el BDP, té com a demandes centrals l'autonomia política -federal o autonòmica- i la descentralització de la presa de decisions, que actualment es concentra a Ankara. Una altra demanda essencial és la fi de la repressió i l'alliberament de les més de 9.000 presoneres polítiques actuals, entre les quals hi ha persones lletrades, membres de la societat civil, càrrecs institucionals kurds i periodistes.

PASSOS CAP A LA PAU

Un primer pas de la treva és l'abandó del territori turc per part de la milícia kurda. Això suposaria acabar la confrontació i les

hostilitats dins les fronteres turques, però no inclou passos respecte a les milícies del PKK a l'Iraq o del PJAK a l'Iran. De fet, una de les teories que circulen assegura que la UE i els Estats Units avalen el procés perquè desplaçaria el focus del conflicte cap a l'Iran i debilitaria internament la tan odiada república islàmica.

Després de la sortida de la guerrilla, el següent pas serà estrictament polític i consistirà a negociar les reformes legislatives necessàries; en definitiva, una reestructuració de l'Estat turc, que, des del Tractat de Lausana de 1923, ha negat sistemàticament els drets de la resta de pobles que habiten dins les seves fronteres.

La UE i els Estats Units avalarien el procés perquè desplaçaria el focus del conflicte cap a l'Iran

Perquè el procés de pau pugui avançar, però, caldrà un canvi de mentalitat molt profund a Turquia. La crida a una treva i a “un nou combat sense armes” no ha estat ben acollida per una part de la població que ha crescut amb el bombardeig permanent de la propaganda ultranacionalista i antikurda. El partit ultranacionalista turc MHP s'oposa totalment a les negociacions, mentre que el CHP (partit socialdemòcrata turc) es queixa, simplement, de no haver estat inclòs en el procés. Sembla que Erdogan no vol incloure el Parlament en el procés, sinó que proposa un eteri grup de savis que controli el procés de manera consultiva i aporti la seva visió erudita.

El nivell de repressió, alt i continuat, no fa presagiar un veritable compromís amb la pau per part del govern d'Erdogan, però les circumstàncies polítiques i els interessos interns i regionals potser afavoriran certs avenços en un Estat turc que encara és molt centralista i etnocèntric. En tot cas, com diu Öcalan: “No és el final de la lluita, és l'inici d'una lluita diferent”. ◀

AMÉRICA // UNA FOTOGRAFIA DE LA SITUACIÓ DELS DRETS HUMANS 37 ANYS DESPRÉS DEL COP D'ESTAT

L'Argentina demana l'obertura dels arxius de la dictadura

Mariana Cantero
Barcelona
@La_Directa

Fa uns dies es va commemorar el 37è aniversari del cop d'estat a l'Argentina. Com cada any, una marxa multitudinària va recórrer la Plaza de Mayo, un dels escenaris de la lluita de l'esquerra, dels organismes de drets humans i de familiars de gent detinguda-desapareguda que es manté. La plaça és la mateixa, però, què ha canviat en aquest temps? A continuació, una fotografia de l'estat actual dels drets humans a l'Argentina, d'allò que s'ha aconseguit i allò que queda per fer des del punt de vista dels organismes que s'hi dediquen.

ELS PRINCIPIS DE LA LLUITA

"Aquests 37 anys no han estat fàcils. Sobretot, els primers anys van ser molt durs; vam passar per etapes en què aconseguíem coses i després retrocedíem", diu Buscarita Roa, *abuela* de la Plaza de Mayo. "Les *madres*, els *Hijos* i les *abuelas* vam anar lluitant, discutint i trobant la manera d'aconseguir que els genocides fossin jutjats i anessin a parar a una presó comuna. Hem tingut èxits, però no tots els que voldríem", valora Roa.

Durant la dictadura, diversos organismes de drets humans van dur a terme una lluita incansable per exigir l'aparició amb vida de les desaparegudes i el judici i el càstig de les responsables i van denunciar la situació a organismes internacionals. "Els drets humans han passat per diferents etapes a l'Argentina. Els judicis a les juntes i l'informe de la CONADEP van ser avenços importants, però, després, va venir la política de la impunitat amb les lleis d'amnistia, d'obediència deguda i punt final. En gran part gràcies a la feina de les organitzacions de víctimes i drets humans, finalment, es va aconseguir trencar el setge d'impunitat

que existia amb la declaració judicial de la nul·litat d'aquestes lleis. El govern de Kirchner també va desenvolupar una política forta en drets humans. Això fa que, en aquest moment, tinguem més de 350 causes obertes per crims de lesa humanitat. Crec que això ens situa en una posició de força des d'on discutir les polítiques de drets humans", diu Gastón Chillier, director executiu del Centre d'Estudis Legals i Socials (CELS).

"A partir de 1998, es van aconseguir dur a terme els anomenats *judicis per la veritat*, que si bé no contemplaven la possibilitat de condemnes, sí que van permetre reconstruir els fets a partir dels testimonis de milers de persones. Testimonis que, més tard, servirien de base per a les proves en les causes penals que es van obrir. Amb aquesta lluita, es va aconseguir que els delictes no prescrivissin, ja que inicialment només es consideraven

no prescrits els delictes d'apropiació de menors. Actualment, gràcies a la tasca de l'Equip d'Antropologia Forense en la identificació de restes, s'ha aconseguit condemnar gent pel delictes d'homicidi, a més dels de privació il·legal de la llibertat i turments. Un altre fet importantíssim és que s'estigui començant a condemnar per genocidi", explica Cristina Gioglio, de Justícia Ya, una entitat que agrupa diferents organitzacions de drets humans.

ELS REPTES DE FUTUR

"El procés ha estat llarg i difícil, però s'ha aconseguit enjudiciar membres de les forces armades que van tenir relació amb el cop d'estat, amb la desaparició de 30.000 persones i el segrest de 500 criatures. Nosaltres, les *abuelas de Plaza de Mayo*, hem trobat 108 d'aquests nens", explica Buscarita Roa. Però encara queda molt per fer. El principal reclam dels orga-

nismes de drets humans, en aquest moment i amb l'elecció d'un papa argentí com a teló de fons, és l'obertura dels arxius que contenen les dades del que va passar amb la gent desapareguda. "Nosaltres no sabem què va passar amb els nostres fills, amb els nostres néts que no hem trobat. Per això continuem lluitant i treballant, encara que les àvies i les mares de Plaza de Mayo ja siguem totes molt grans. Demanem presó comuna pels genocides i continuem caminant i lluitant perquè s'obrin els arxius. Si vostè em pregunta què va passar amb el meu fill i amb la meva nora, jo li dic que no ho sé, perquè tot són suposicions. No sabem si els van tirar al mar o al riu, si estan en una fossa comuna o els van cremar. Jo encara em pregunto en quines condicions van morir el meu fill i la meva nora; què van fer amb ells. Necessitem saber això per poder tancar aquesta ferida. Cal continuar picant portes, que algun dia s'han d'obrir", diu Roa.

"Jo encara em pregunto què van fer amb ells, en quines condicions van morir el meu fill i la meva nora"

Amb més de 400 genocides condemnats, les àvies de la plaça de Mayo exigeixen que el poder judicial confirmi les sentències amb més celeritat. "Hi ha genocides condemnats -fins i tot a perpètua- que caminen entre nosaltres perquè els jutges els deixen al carrer fins que es confirmi la sentència, un tràmit que pot trigar anys", expliquen. També demanen que s'escurcin els temps dels judicis, que es treballi millor a les instàncies d'instrucció de les causes, que els judicis siguin realment orals i públics i es transmetin arreu del país i que es trobin tots els genocides profugos.

"La composició del poder judicial encarregat d'aquests judicis no es va

La feina de les organitzacions de víctimes i drets humans ha fet possible que avui, a l'Argentina, hi hagi més de 350 causes obertes per crims de lesa humanitat / ADRIANA LESTIDO

José Alfredo Martínez de Hoz

CRISTINA GIOGLIO

Segrestada el 1977 i allotjada en dos camps de concentració: Arana i Pozo de Quilmes. Després de 6 mesos, va ser posada a disposició del Poder Executiu Nacional i va romandre detinguda al penal de Devoto fins a mitjans de 1981. Gioglio pertany a la Unió pels drets humans La Plata, formada per persones que havien estat detingudes-desaparegudes, familiars i companyes de les víctimes. Aquest organisme participa al col·lectiu d'organismes Justicia Ya, que compta amb un equip jurídic i que té com a funció principal impulsar i tirar endavant els judicis en qualitat de querellant.

BUSCARITA ROA

Membre de Abuelas de Plaza de Mayo. Mare de José Poblete, detingut i desaparegut el 28 de desembre de 1978. Aquest mateix dia també van segrestar la seva nora, Gertrudis Hlaczik, i la seva filla Claudia Poblete Hlaczik, que llavors només tenia 8 mesos. Roa va trobar la seva néta 22 anys després.

modificar. Fins avui, romanen en funcions jutges totalment consubstanciats amb la dictadura; fins al punt que, en molts casos, han obstruït la justícia, ja sigui congelant les causes, impeding la seva elevació a judici, traient imputats de la presó i atorgant-los presó domiciliària o, fins i tot, absolent-los. Això va fer que els judicis i la possibilitat d'enjudiciament tinguessin resultats diferents arreu del país", comenta Cristina Gioglio.

Des del CELS, afegeixen que encara s'arrossegueu grans deutes pendents en matèria de dret institucional perquè queden esclertes de la dictadura. En aquest sentit, la reforma de les forces de seguretat és una d'aquestes assignatures que cal resoldre. "Estan construïdes a imatge i semblança de règims autoritaris", sentencien. "Actualment, es continuen violant els drets humans a les presons i a les comissaries i hi ha abús policial en els procediments i també quan s'aplica la justícia sobre els sectors més vulnera-

bles, com ara els drets dels pobles originaris", afegeixen des Justicia Ya.

L'existència d'aquestes restes de la dictadura ha permès fets com la desaparició -en democràcia- de Julio López, que va ser testimoni en la causa que es va obrir contra l'exdirector d'investigacions de la policia de la província de Buenos Aires,

Fins avui, romanen en funcions jutges totalment consubstanciats amb la dictadura

Miguel Etchecolatz, sobre el qual pesen centenars d'acusacions de delictes gravíssims perpetrats durant la dictadura. "Julio va ser segrestat per segona vegada el dia que es donaven els al·legats i la sentència, l'any 2006. El govern nacional, el govern provincial i el poder judicial no han donat cap tipus de resposta ni han manifestat un interès real per aclarir la

Del concepte de 'dictadura' al de 'dictadura cívica militar'

El 16 de març va morir, a Buenos Aires, José Alfredo Martínez de Hoz, ex ministre d'Economia de l'última dictadura. Martínez de Hoz passarà a la història com el responsable d'una de les gestions més nefastes pel futur del país: com l'impulsor d'un pla econòmic que va promoure polítiques de liberalització i desregulació dels mercats i que va quadruplicar el deute extern, amb el conseqüent perjudici per a la indústria nacional. Martínez de Hoz va posar les bases per a la política neoliberal que es volia instaurar al país a força de sang i que després continuaria amb el govern de Carlos Menem. Però la figura de Martínez de Hoz també encarna i simbolitza el caràcter cívic que va tenir la dictadura, que va trobar complicitats en les grans empreses, l'església i altres sectors de la societat i va teixir aliances per fer callar la gent que protestava. De fet, els organismes de drets humans argentins ja no parlen només de dictadura, sinó que han encunyat un nou concepte: el de dictadura cívica militar. Així, ja no només s'està jutjant els repressors membres dels diferents grups de forces de seguretat de l'estat, sinó també les persones que en van ser còmplices. Amb un apunt: generalment el consens va ser entre faccions de poder, militars i part de la societat civil com alguns empresaris que veïen amb bons ulls la desaparició dels seus treballadors més combatius. Entre els casos més sonats trobem els de les empreses Acindar (que va dirigir Martínez de Hoz abans de ser ministre), Ledesma, Mercedes Benz o Ford, on fins i tot van funcionar centres clandestins de detenció.

La sentència del judici als responsables dels sis centres de detenció del 'Circuito Camps' va establir la condemna a presó perpètua de 16 repressors de la dictadura argentina

desaparició. La causa oberta ha estat congelada i desvirtuada. Ha estat un insult a la intel·ligència. No tenim cap dubte que Julio va ser víctima de la policia, que continua operant, per segona vegada. En aquest cas, queda clara la connivència del poder judicial", denuncia Gioglio.

Els organismes de drets humans continuaran lluitant per impulsar aquests judicis, conscients que s'estan tocant sectors molt poderosos, no només de les forces de seguretat, sinó també de la societat, l'església i fins i tot el poder judicial, ja que entre els testimonis d'antigues persones detingudes-desaparegudes, hi ha nombroses denúncies de jutges que

visitaven els camps de concentració i fins i tot presenciaven tortures. La dreta està intentant evitar permanentment la continuïtat dels judicis, però s'ha aconseguit un grau important de consciència social al voltant del tema de la dictadura. S'ha de treballar amb celeritat, però, perquè el temps passa tant pels repressors com per les famílies de gent detinguda-desapareguda. "Esperem veure un judici com correspon abans de marxar. Cada vegada som menys, més grans, més malaltes... no hi som totes, les que anàvem a la plaça de Mayo. Però les que quedem portem la bandera dels nostres fills desapareguts", tanca Roa. ◀

www.arccoop.coop

El portal de venda de productes dels PPCC

www.productesdelaterra.cat

www.radiopica.net

Descobreix una altra realitat !!

una altra economia és necessària
una altra forma d'estalviar ja és possible

coop57

serveis financers ètics i solidaris

www.coop57.coop

terra d'escudella

C/ Premia, 20 baixos. Sants (Bar) www.tdk.cat tel. 93 422 16 13

ÀFRICA // EL CAP DEL GRUP INSURGENT CONGOLÈS M-23 S'ENTREGA A L'AMBAIXADA DELS EUA A RWANDA

El rerefons de l'entrega del líder tutsi **Bosco Ntaganda**

Anna Tapia López
Kampala, Uganda
@ATapiaL

Bosco Ntaganda, rwandès, tutsi, nascut el 1973, va créixer a la República Democràtica del Congo (RDC). Durant anys, ha estat un dels líders rebels més sanguinaris de Kivu i Ituri, les regions més orientals del país i properes a la frontera amb Rwanda i Uganda. El dilluns 18 de març, de manera inesperada, Ntaganda es va entregar a l'ambaixada dels EUA a Kigali (Rwanda) i va demanar ser traslladat al Tribunal Penal Internacional (TPI). Ntaganda, àlies *Terminator*, és un dels antics caps del grup armat congolès tutsi Congrés Nacional per la Defensa del Poble (CNDP), és el líder del grup rebel -també congolès tutsi- Moviment 23 de març (M-23) i està acusat de crims de guerra i crims contra la humanitat pel TPI. Segons l'acusació de la cort penal internacional, Ntaganda ha estat un dels líders rebels de la RDC més temuts i brutals. Entre altres càrrecs, està acusat d'utilitzar infants soldats, de segrest i violacions i d'haver orquestrat neteges ètniques a la zona, fets que ja ha negat davant el tribunal de la Haia.

Tot plegat esdevé una paradoxa amb múltiples interpretacions. Algunes analistes han manifestat que el govern rwandès hauria d'estar preocupat per si Ntaganda decideix declarar i desvetllar interioritats i secrets que podrien afectar Rwanda respecte al seu paper en el conflicte als Grans Llacs. El país ha estat sotmès a una pressió internacional molt forta, ja que el govern de Kagame és sospitós d'encobrir Ntaganda i de fomentar rebel·lions protutsis a la regió. No obstant això, el govern rwandès sempre ha refusat enèrgicament qualsevol implicació del seu exèrcit amb Ntaganda, l'M-23 i altres milícies per controlar el lucratiu comerç de minerals de l'est de la RDC, un indret ple de grans reserves d'or, de diamants i de coltan -component imprescind-

Bosco Ntaganda durant la seva primera compareixença davant el Tribunal Penal Internacional el 26 de març / ICC-CPI

dible per a molts productes tecnològics, com ara els telèfons mòbils moderns.

L'entrega del líder rebel podria estar unida a la pressió internacional sobre Rwanda després de l'anunciada retallada de l'ajuda al desenvolupament per part dels països donants occidentals.

Segons apunten diverses anàlisis, aquest fet pot haver obligat Rwanda a demarcar-se dels grups rebels tutsis congolèsos i a entregar *Terminator*. Altres analistes es pregunten com Ntaganda, un dels homes més buscats del món, ha pogut arribar a Kigali -havent passat centenars de *check-points* policials- i entregar-se a l'ambaixada dels EUA sense ser detectat. Es tractaria d'un acord encobert entre ambdós països per entregar Ntaganda? Aquestes sospites i elucubracions van unides al fet que la primera persona que va informar sobre l'entrega de Ntaganda va ser la ministra rwandesa d'Afers Exteriors, Louise Mushikiwabo, a través de Twitter.

Els EUA i Rwanda no reconeixen el TPI. Rwanda ha tingut una relació controvertida amb la justícia internacional i ha

refusat i condemnat la investigació iniciada per l'Estat espanyol. Pel cas, el magistrat de l'Audiència Nacional, Fernando Andreu, va demanar a Sud-àfrica l'extradició del general rwandès Faustin Kayumba, exiliat al país i acusat d'ordenar una de les massacres durant el genocidi que va patir el país el 1994, en què van morir nou persones de l'Estat espanyol.

EL PASSAT DE NTAGANDA

Als anys 90, Ntaganda es va unir al Front Patriòtic Rwandès (FPR), on va combatre sota les ordres del líder insurgent i actual president rwandès, Paul Kagame, durant la guerra civil i el genocidi ètnic i polític. El 2002, *Terminator* es va allistar al grup rebel tutsi Unió de Patriotes Congolèsos i va ser, juntament amb Thomas Lubanga Dyilo, un comandant rebel important a la RDC. El 2009, Ntaganda es va unir a l'exèrcit congolès i, malgrat la petició de cerca i captura del TPI per crims contra la humanitat, va ser ascendit al rang de general. L'any 2012, Lubanga Dyilo va ser detingut i processat per crims de guerra al TPI. La

primavera passada, Ntaganda, Sultani Makenga i uns centenars de soldats tutsis van desertar de l'exèrcit congolès i van formar l'M-23, per denunciar el tracte marginal del govern congolès al poble tutsi de Kivu del Nord. L'M-23 té els seus orígens en la milícia CNDP -de la qual Ntaganda va formar part-, un grup rebel encapçalat pel senyor de la guerra Laurent Nkunda, enfrontat a grups armats hutus i a les milícies Mayi-Mayi, partidàries del govern del president congolès Joseph Kabila. El 2009, la CNDP va signar un acord de pau, a partir del qual més de 3.000 dels seus membres van passar a l'exèrcit congolès. El novembre de 2012, l'M-23 va capturar i va prendre el control de la ciutat de Goma, la capital de Kivu del Nord, fet que va tornar a centrar l'atenció mediàtica als antics i nous conflictes dels Grans Llacs i als centenars de milers de víctimes i persones desplaçades. A més dels enfrontaments diaris amb l'exèrcit congolès, el febrer de 2013, l'M-23 va patir enfrontaments interns entre la branca liderada per Ntaganda, la de Makenga i la del cabdill Jean-Marie Runiga Lugerero.

La primavera passada, Bosco Ntaganda i uns centenars de soldats tutsis van desertar de l'exèrcit congolès i van formar l'M-23

La regió dels Grans Llacs africans ha estat escenari d'un conflicte armat molt complex que involucra diversos grups rebels relacionats amb Rwanda. Milions de persones han mort en un conflicte continuat i oblidat, iniciat a la dècada dels noranta i que encara està lluny d'acabar. Avui dia, àmplies zones de les províncies congolèses del Kivu i d'Ituri romanen incontrolades i són escenari de pillatges, segrests, assassinats i violacions amb total impunitat. ◀

<p>lite raldia</p> <p>euskal etxea 30</p>	<p>03 di 20h Juanto Skulari Concert-presentació</p>	<p>11 di 20h Crossfire Ice cream Taula rodona amb il·lustradors i dibuixants</p>	<p>22 di 20h Las flores de Baudelaire Presentació de llibre a càrrec de l'autor i l'editor.</p>	<p>23 di 20h Harkaitz Cano Presentació del llibre <i>Telet</i></p>	<p>25 di 20h Heddi Etxarte Simplistak: L'art i la propaganda són el mateix</p>	
	<p>05 di 20h Sen com meroa dins la beira? Presentació del llibre de Joseba Simonandía</p>	<p>13 di 20h Conta conta En català i euskara</p>	<p>23 di Tot el dia Sant Jordi L'Euskal Etxea a les ramblas i a Placeta Montcada. Signaran llibres Kirren Uribe i Harkaitz Cano</p>	<p>24 di 20h Terra Lliure: Una biografia autoritzada Edició en castellà. Presentació a càrrec de Carles Beritiz i Joan Rocamora</p>	<p>26 di 20h Mihiluze Concurs d'alumnes d'euskara</p>	
	<p>06 di 20h Musaldekokak Concert-presentació del disc "Bogak lekuko"</p>	<p>19 di 20h Karmele Jaio Presentació de llibre <i>Ez naiz ni</i></p>				

www.literaldia.com

Sense RAI no hi ha emancipació

Vint anys de projectes socials, culturals i educatius per a joves al Casc Antic de Barcelona

Estel Barbé
@La_Directa

Després de vint anys, la paraula RAI forma part indissociable del vocabulari associatiu i reivindicatiu del Casc Antic de Barcelona. Enguany, Recursos d'Animació Intercultural celebra un aniversari destacat i que es preveu potent, amb activitats a l'emblemàtic local del carrer Carders i també al barri, l'espai al qual sempre han estat vinculades.

Parlem amb Ernest Pons Rojas, membre de l'entitat, que ens fa un repàs sobre la transformació del projecte amb pinzellades de futur. "Si em preguntes què ha canviat en vint anys, el primer és el nom". L'entitat es va fundar el 1993 com a Recursos d'Animació Intercultural, una iniciativa que, entre altres coses, pretenia "donar

som ens trobem sempre en assemblea, però sí que vol dir que el nucli del dia a dia -integrat per 8 o 10 persones- funcionem de manera assembleària", al marge de la participació activa de la resta de persones associades als diferents projectes. A partir d'aquí, l'estructura de l'entitat es tradueix en una plataforma de projectes per a la transformació social, cultural i educativa.

Els propers passos de l'entitat, segons Ernest, són, sens dubte "avançar cap a una major autogestió" en les diferents àrees i projectes. Per exemple, en l'àmbit cultural, Rai Art "mira de potenciar cada cop més els espais de creació, tant de companyies de teatre com de dansa" i Rai Internacional "cerca treballar més amb els nostres veïns en projectes del Mediterrani". Tot plegat, mantenint el camp base -amb molts esforços- al local de Carders amb el Teatre de la Bona Sort, intentant superar les traves interposades per l'administració i "esperant estar més tranquil·les" amb la legalització plena de l'espai.

El Teatre de la Bona Sort, un dels espais emblemàtics de creació cultural del Casc Antic/ RAI

El local del carrer Carders ha esdevingut un equipament de referència al barri

eines als xavals perquè poguessin viatjar a l'estranger d'una manera diferent", bàsicament en projectes de cooperació cultural, molts d'ells a l'Amèrica Llatina, en un moment en què no hi havia les facilitats ni els recursos actuals. Ara bé, "des del moment que es va agafar la gestió de l'espai del carrer Carders, el 2003, el projecte global va canviar i va adoptar una dimensió més de barri"; d'aquí, també, el canvi de nomenclatura d'Internacional a Intercultural. A partir d'aquest moment i fins a l'actualitat, el local del carrer Carders ha esdevingut un equipament juvenil i cultural de referència al barri i, de fet, fins fa molt pocs anys, l'únic existent.

L'organització i el funcionament de RAI continuen essent assemblearis. "Això no vol dir que les cent i escaig persones que

PLATAFORMA DE PROJECTES

Els projectes de RAI es concentren en quatre línies: Rai Internacional, que en un primer temps havia liderat el conjunt de l'entitat, Rai Joves, dirigida a l'empoderament individual i col·lectiu a través de projectes com Percuteam! i l'Espai de Creació Musical; Rai Formació, orientada a potenciar l'educació popular i les metodologies participatives, i finalment, Rai Art, una de les perles de col·lectiu, basada en la programació, durant deu mesos l'any, de l'espai de Carders amb activitats culturals gairebé constants. ◀

RAI (Recursos d'Animació Intercultural)
Carders, 12
Barcelona
rai.pangea.org

Una programació potent per un any d'aniversaris

Aquest 2013 es preveu bastant distret i atrefegat per a l'entitat. La celebració del vintè aniversari ja ha començat, amb un acte més intern, el sopar del mes de gener, i una activitat externa, el Cabaret de Carnestoltes. Un dels grans moments de l'aniversari serà a finals de juny, durant els dos caps de setmana que durarà la Festa Major del barri, on RAI continuarà participant activament i, enguany, anant una mica més enllà. Al marge d'organitzar dues nits de concerts amb grups joves residents del local i tallers oberts al carrer, es preveu la celebració del centenari de l'ús social del local del carrer Carders, que comptarà amb passis de vídeos i una petita exposició. Un exercici de memòria històrica i un petit homenatge a l'època en què les societats corals van començar a donar vida a aquest espai del Casc Antic. Finalment, un cop passada la Mercè, arribarà la desena edició del Festival de Teatre del Casc Antic, que es durà a terme íntegrament al Teatre de la Bona Sort i que preveu una edició potent, amb una mostra sobre aquests deu anys i una programació farcida de muntatges que, com cada any, combinaran la qualitat amb el contingut social i obriran la nova temporada de la programació de Rai Art.

Prosa i poesia des de l'autoedició

Dskntrl-ed! publica 'del amor al amor' i 'Poesía Barata'

Vivim una època on les pantalles de qualsevol format s'han imposat com a mitjà hegemònic per transmetre informació, coneixement, idees, opinions i, també, cultura. Gràcies a les xarxes, la possibilitat de difondre continguts s'ha democratitzat reduint les despeses a zero. Paral·lelament, som testimonis del tancament de moltes llibreries, que pleguen perquè no poden aguantar la situació econòmica actual. En un context així, per a moltes persones, pot semblar surrealista l'esforç que fan alguns col·lectius per publicar llibres impresos en paper. En el cas dels dos llibres editats per Dskntrl-ed!, encara pot semblar-ho més, si tenim en compte que molts dels continguts publicats tenen el seu origen en dos blocs. Més enllà d'aquests prejudicis, Dskntrl-ed! ha evidenciat que els llibres de paper continuen tenint un espai,

són una eina de difusió i, a més, poden actuar com un objecte físic al voltant del qual es poden estimular trobades, debats i el contrast d'idees. El secret per aconseguir-ho? Amb esforç i les tècniques d'edició i la impressió digital, que permet tiratges més curts que l'offset convencio-

L'equip de Dskntrl-ed! participa activament en la creació d'una xarxa al voltant de la publicació autogestionada de llibres

nal i, per tant, publicar segons la necessitat. S'ha de dir que l'equip que hi ha darrere Dskntrl-ed! està participant activament en la creació d'una xarxa al voltant de la publicació autogestionada de llibres, mitjançant trobades i xerrades sobre l'autoedició. ◀

L'amor: un fil i dos iogurts

del amor al amor (2012) | Idioma: castellà | Diverses autores

El sexe, les relacions humanes i l'amor són els eixos sobre els quals pivoten els textos i les il·lustracions recollides a *del amor al amor*. Els escrits i les il·lustracions –que es publiquen per primer cop, però que ja havien tingut un recorregut a Internet a través del bloc *antes muerta que sumisa* (totamor.blogspot.com)– es caracteritzen pel seu estil directe, que bascula entre la tendresa que desprèn qui vol exercir l'amor sense límits, i un estil molt més dur. Potser és la reacció de les autores davant la hipocresia existent en moltes relacions afectives.

del amor al amor es declara enemic de la imposició de la monogàmia i del *fins que la mort us separi*. Per contra, proposa que la gent deixi de banda el concepte més negatiu de lligam en les relacions personals i es deixi endur pels seus instints amorosos. Això sí, tampoc vol convertir aquesta idea en dogma i anima tothom a estimar com li demani el cos, ja que posar normes a l'amor és com posar portes al camp.

El llibre no només anima a llegir els textos detingudament, sinó també al debat col·lectiu, tal com han evidenciat moltes de les presentacions de l'obra que s'han fet. I és que, davant del model establert per estimar, que tendeix a aïllar qui no el segueix, el llibre actua com dos pots de iogurt connectats per un fil.

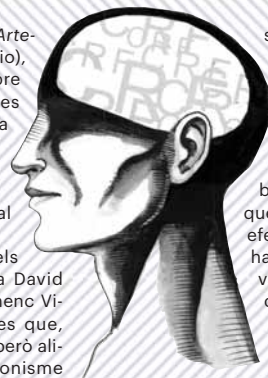
Una de les il·lustracions del llibre 'del amor al amor' / JOAN TURU

Creació i subversió a parts iguals

Poesía Barata y otros textos. Baratijas castellanas, quincalles catalanes (2012) | Idiomes: castellà i català | Autor: Ibai Sans Urbieta

Després del seu primer llibre, *Dskntrl-Artefacto cultural* (2009, El Grillo Libertario), Ibai Sans Urbieta ens presenta un llibre de poemes, clarament marcats per les seves vivències –algunes d'elles força dures– i pel seu estil despreocupat i lliure, però mordaç a la vegada. Alguns d'aquests poemes havien vist la llum abans al bloc *inspirayexpira2011*. *Poesía Barata* compta amb els pròlegs del poeta i activista David Caño i de l'advocat cornellanenc Vidal Aragonés. Dues persones que, des de camps molt diferents, però alineats en la dissidència i l'antagonisme

social, han copsat molt bé el significat d'aquests poemes.

A *Poesía Barata*, no espereu trobar-hi una poesia estructurada i dins la gàbia de la mètrica. L'autor fa saltar pels aires totes les normes de la poesia des de la primera pàgina. Sí que hi trobarem, en canvi, les reflexions i les expressions d'Ibai, canalitzades mitjançant la poesia, sobre temes que ens angoixen a la majoria, com la crisi i els seus efectes; altres poemes marcats per la impressió que han causat a l'autor esdeveniments recents com la vaga del 29-M, o poemes més íntims, molt influenciats per les seves relacions afectives o pel dolor causat per la pèrdua recent de la seva mare, Rosa Maria Urbieta. Sens dubte, un llibre adreçat a totes les amants de la poesia urbana.

"Hem tingut una davallada d'un 40% de les vendes i una competència ferotge"

Amistats, familiars i clientela han aconseguit que la llibreria Els nou rals de Viladecans es replantegi el tancament

Jordi Vicente és un llibreter que havia assumit tancar Els Nou Rals, a Viladecans, per motius econòmics; les circumstàncies, però, li ho han fet replantejar. El 16 de març, les amistats, la clientela i el veïnat d'aquesta llibreria van convocar una cash mob (mobilització massiva per consumir en un establiment), que va aplegar un miler de persones, per evitar el possible tancament.

als àmbits culturals, llibertaris i anarquistes; va ser un *handicap* difícil d'assumir. El model de llibreria, tal com sóc jo, tenia l'objectiu d'arrelar al teixit cultural que mancava a Viladecans. Des del primer moment, vam muntar els Consells Populars de Cultura Catalana, des d'on van sortir part dels brots del que avui són les entitats culturals de Viladecans.

"No comptava que vingués tanta gent ni que hi hagués un manifest de suport signat per escriptors"

Quines dificultats has trobat per tirar endavant aquest projecte?

Dins el món del llibre, el principal problema és el finançament perquè el benefici és molt reduït, ja que partim d'un marge brut del 30%. Sempre hem hagut de dependre de les pòlisses de crèdit dels bancs perquè no érem una cooperativa ni teníem cap tipus de socis col·laboradors. Això, en aquest moment, aboca tot el sector del llibre i d'altres a la crisi.

Com vas decidir obrir Els Nou Rals a Viladecans l'any 1979?

Va ser una casualitat. Jo sóc de Begues i, primer, vaig voler obrir-la a Gavà, però uns companys del moviment llibertari de la fàbrica Roca volien obrir-ne una. Llavors, vaig anar a Viladecans i, de la mà d'un amic, en Jaume Lligades, vam passejar pel centre del poble i, com que no hi havia cap altra llibreria, vaig decidir obrir Els Nou Rals aquí. No va ser gens fàcil obrir la llibreria en una població obrera i pagesa amb una cultura mitjana molt baixa que tot just sortia del franquisme. Per una persona jove com jo, amb una certa rebel·lia, que encara avui arrossego, va suposar tota una aventura.

Quin tipus de llibreria tenies al cap?

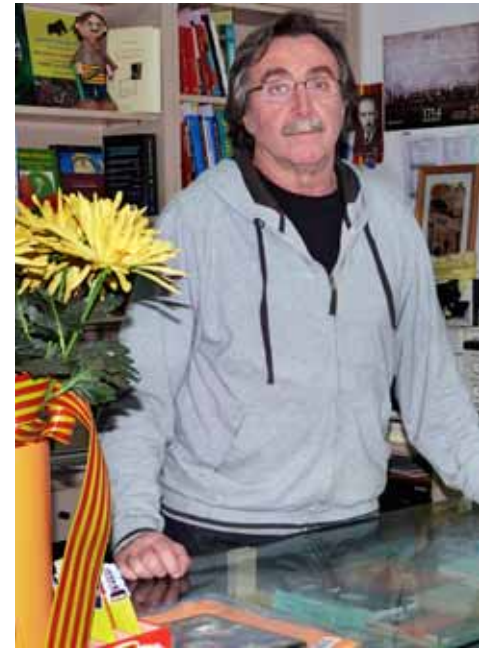
La llibreria era un espai on podies trobar una mica de tot; hi vaig introduir papeteria i joc didàctic. L'aventura va començar bé, tot i que n'Antonio Espanyol va obrir la llibreria Grama just a 50 metres. Jo era un desconegut i ell estava molt vinculat

Com vas viure la cash mob del 16 de març?

Vaig assabentar-me'n 24 hores abans, tot i que feia quinze dies que s'estava preparant. Vaig descarregar emocionalment sol, a casa. El dissabte vaig arribar amb una certa tranquil·litat. No sabia absolutament res de les activitats que es farien ni que hi havia un manifest solidari, res de res. Vaig venir molt d'hora i em vaig relaxar quan em van dir que l'únic que em demanaven era que estigués per la gent, que tota la resta ja estava muntat: vaig haver de viure des de les emocions tot el que s'estava preparant. No comptava que vingués tanta gent ni que hi hagués un manifest de suport signat per escriptors i algun intel·lectual. Des de la lectura del manifest fins a les nou de la nit, quan vaig arribar a casa, va ser un dia difícil de la meua vida. I també va possibilitar un replantejament de la decisió de tancar la llibreria el 30 de març i posar el local en traspàs.

La llibreria ha avançat amb la societat o s'ha estancat?

La llibreria ha seguit un procés paral·lel al creixement del poble. Vaig canviar de local i m'he dedicat exclusivament al llibre, que era el que m'agradava. El 2008, els bancs ens van penjar les pòlisses que teníem i ens van deixar amb un deute molt important; va ser quan va començar la crisi econòmica forta. Hem tingut una davallada d'un 40% de les vendes i no sé si la llibreria s'ha quedat estancada, però tinc molt clar que ha sortit una compe-

tència ferotge al territori. Per exemple, l'Abacus de Sant Boi, que va obrir el 2007, i La Casa del Libro, que va obrir el Centre Comercial Vilamarina cap el 2009. Les propostes que han sortit són de tot tipus: obrir webs personalitzades, fons concrets, convertir la llibreria en un espai més lúdic, fer una cafeteria amb terrassa (ja que estem en una plaça), tallers de tot tipus... infinitat d'idees, fins i tot la possibilitat d'establir una societat cooperativa. Tot això, ho estic analitzant i també dependrà de la força i les energies que tingui, que no són les mateixes que quan vaig obrir, ara que quasi tinc 58 anys...

Què penses fer a partir d'ara?

Després d'aquesta moguda tan fantàstica i que ens va despertar tants sentiments i emocions, ara, el que cal és analitzar fredament, com a negoci, si hi ha la possibilitat de rectificar, si algun projecte engrescador pot ressituar el deute, que comença a ser ben important. Unes quantes entitats del poble i moltíssima gent ens ha demanat col·laborar per fer un Sant Jordi més potent i llarg, tot i que semblava que no el volia fer. El 30 d'abril ens plantejarem la nova situació. ◀

Jordi Vicente va obrir la llibreria Els Nou Rals a Viladecans l'any 1979 / DIRECTA BAIX LLOBREGAT

Entrevista
vimeo.com/directa/entrevista9rals

Cashmob
vimeo.com/directa/nou_rals

Werner Rügemeier

LAS AGENCIAS DE CALIFICACIÓN

Una introducción al actual poder del capital

ISBN 978-84-92559-41-1 | 280 pàgs. | 18 €

editorial virus

www.viruseditorial.net # www.viruslibreria.net

'Per a què serveix un artista?'

El projecte NDR planteja una nova via de participació política centrada en la figura de l'artista

Elisabet Vilalta
@La_Directa

Al barri de Gràcia, hi ha quatre espais que treballen en l'àmbit artístic i de creació contemporània que són especialment actius. Són La Caldera, tragantDansa, Gràcia Territori Sonor i Experimentem amb l'ART. NoDescartisRes (NDR) és una iniciativa de treball conjunt on artistes vinculades a les diferents entitats es dediquen a la creació d'una proposta artística que, com sol passar amb les residències, s'acaba materialitzant en un projecte de creació. És a dir, un espectacle que pot tenir a veure amb les arts performatives, les arts escèniques, la música, etc. Però, com aquell experiment que, contra tot pronòstic, acaba sortint al revés del que totes les variables indicaven, el NDR2012, format per Anna Rubirola, Maria Rodés, João Lima, Lucía C. Pino i Oscar Abril Ascaso, ha obert una nova via de treball.

LA IMPORTÀNCIA DE LA MUTACIÓ

Segons diverses teories de l'evolució, la mutació és aquell factor inesperat i aleatori que, a la vegada, és la principal força de canvi i transformació. En aquest cas, la mutació va arribar al NDR-2012 des de les primeres reunions, on cada cop era més clar que, d'aquella residència, no en naixeria un projecte

El projecte NoDescartisRes és un laboratori teòric i pràctic que reflexiona sobre les habilitats específiques de les artistes

de creació artística, sinó que allò era el germen d'una altra cosa. "Va arribar un moment en què l'exercici es va convertir en un espai de reflexió política fortament vinculat al context actual", co-

menta Oscar Abril, el curador del darrer NDR.

El NDR2012 s'ha desenvolupat com un projecte d'exploració sobre la naturalesa de l'artista i quina podria ser la seva funció social i política. Un laboratori teòric i pràctic que reflexiona sobre les habilitats específiques que tenen les artistes per la naturalesa del seu treball (coneixement del cos, capacitat de transmetre un discurs en públic, etc.) i com aquestes es poden posar al servei de la societat dins un context on prevalgui l'acció política.

DEFENSA COL·LECTIVA

El resultat pràctic del NDR2012 s'ha materialitzat en dos prototips: un curs de Tècniques Corporals d'Organització i Defensa Col·lectiva a les Manifestacions i un de Tècniques de Generació

Col·lectiva de Discurs Polític. Els dos prototips van ser presentats a La Caldera i, posteriorment, han iniciat una petita gira que, de moment, els ha portat al Casal del barri Pou de la Figuera i al Kaaithater de Brussel·les. Les creadores del projecte tenen la intenció de continuar amb aquestes presentacions, ja que el NDR2012, més que una obra finita destinada simplement a ser exhibida, té un important vessant metodològic, ja que planteja una nova manera d'enfocar el treball de l'artista que pot servir de font d'inspiració en una dimensió molt àmplia.

LA CREACIÓ DEL DISCURS POLÍTIC

A l'hora de valorar la vinculació política d'una artista, més enllà de la seva militància com a ciutadana en moviments de caire polític, una de les formes més

generalitzades de fer-ho és a través de la seva obra. Així, podem catalogar un tipus de producció artística dirigida a "trencar amb el monopoli de la descripció del món", com destaca el filòsof Jacques Rancière en un dels textos de referència del projecte, consultable al bloc NodescartisRes2012. El NDR planteja una altra manera d'apropar-se a la qüestió i obre un nou front conceptual. "Els artistes hem de deixar de produir obres per generar context", afirma Oscar Abril. Una renovada visió del món de l'art i de la seva funcionalitat que entronca amb la pregunta del milió: "Per a què serveix un artista?". Amb el NDR2012, se'ns dibuixa una forma de participació política en què l'artista posa les seves habilitats al servei de la societat per crear metodologies de treball que donin respostes directes a necessitats sorgides del context social immediat.

Les artistes volen ser una part activa en la presa de les decisions que aniran conformant la seva societat

La setmana passada, durant la seva visita a Barcelona, el sociòleg Zygmunt Bauman parlava de les relacions de la política i el poder definint-los de la següent manera: "El poder és la capacitat per fer coses i la política, l'habilitat per decidir quines coses fer". Intervenir activament en la creació de discurs polític, doncs, es fa indispensable per a qualsevol persona que, vingui de l'àmbit que vingui, vulgui ser una part activa en la presa de les decisions que aniran conformant la seva societat. Part del col·lectiu artístic treballa activament en aquesta direcció. Prenent altre cop el llenguatge de la teoria de l'evolució, esperem que aquesta mutació s'acabi impregnant en el codi genètic de la descendència. ◀

El projecte NDR reflexiona sobre el rol de l'artista a la societat / ELISABET VILALTA

ja som

1743

subscriptores

informa't, constrasta, comparteix i... subscriu-t'hi

DISSABTE 6 D'ABRIL 19:30h CASAL POPULAR EL BROT

Ctra. Vella 52 Montcada i Reixac

La Directa participa en un debat sobre mitjans de comunicació dins unes jornades organitzades pel mitjà local 'Les Altres Veus'

POCA BROMA,

On vas, ERC?

Si fa setmanes, des de *The Last Monkey NEWS*, ens preguntàvem “On són les CUP?” i ens autocontestàvem dient que les seves samarretes de coloraines ja formaven part del folklore parlamentari (en venda a preus raonables al bar de l’hemicicle), ara diem: “On vas, ERC?”. Perquè aquesta formació acaba de donar la seva benedicció a les retallades de CIU: 740 milions d’euros menys per al funcionariat. I això ens ha fet pensar: Ep! En Junqueras no és fan de Ken Loach perquè, si ho fos, hauria vist aquella escena d’*El vent que agita l’ordi*, on dos independentistes irlandesos discuteixen si un tribunal republicà ha de perme-

tre (o no) que un terratinent desnoni una dona pobre i vella. “Si la independència -deia un- serveix per això, per fer el mateix que els anglesos, llavors no serveix per a res”.

Ai, Junqueras... A la meua època es deia: “Partido Socialista Obrero Español: quatre paraules, dues mentides”. Entossudit com estàs amb el referèndum, haurem de fer el mateix acudit amb el nom del teu partit? Ai, és veritat, havia oblidat el *mantra*: “Madrid té la culpa de tot i, quan siguem independents, tots tindrem un Porsche”. Tens raó, Junqueras, tu a la teva, com si res. **LUIS CALDEIRO**

Carnissers de quiròfan

Moltes expliquen l’economia amb tota mena de metàfores més o menys vergonyants. Tenen un èxit especial les metàfores mèdiques. Per exemple, hi ha economies *malaltes* que necessiten oxigen en forma de rescats. Fins i tot s’ha parlat de *necrosi* del teixit productiu, escanyat per la davallada del consum. D’altra banda, arran de la situació a Xipre, alguns mandataris expressen els seus temors davant un *contagi* a altres economies, com si hi hagués un bitxet malparit, aliè a les polítiques econòmiques i les desigualtats, que vola per l’aire i pica a l’atzar tota persona desprevinguda que troba. Haurèm d’acabar entrant amb mascareta als bancs?

Alguns tecnòcrates es deuen veure a si mateixos com a cirurgians d’èxit, com els de les sèries de televisió, que operen amb precisió, tallen i remenen vísceres i, en acabat, esperen l’ovació de la graderia de visitants del quiròfan. Així, *recepten* mesures i apliquen *remeis*, com aquelles potingues d’apotecari supersticiós que, si no maten, tampoc guareixen, però fan passar un mal tràngol a la pacient, que es pensa que, si pateix, deu estar fent algun pas cap a la recuperació. *Interven*en economies, *sanegen* bancs, posen *en quarantena* entitats empicades i embolica que fa fort.

Tanmateix, la realitat és que, malgrat la tecnologia mèdica disponible avui dia, la majoria de les *intervencions* segueixen un model estRICTAMENT medieval: abans que res, sagnar la pacient. Mentrestant, els sectors més rics passen primer a la consulta, on se’ls recepten pindoles de colors per endolcir refredats lleus que fulminarien la pobra del *box* del costat, que es dessagna sense saber ni tan sols d’on li ve el mal. I al gruix de la població, si sobreviu després de la sagnia preceptiva i encara rondina, se li prescriu la recepta tradicional: xarop de bastó.

I després s’estranyen de l’auge de les medicines alternatives. **FEL**

Malgrat la tecnologia mèdica disponible, la majoria de les intervencions segueixen un model medieval

BARRI INTERNET

@galapita — @Hibai_ — @josianito

ARBRE GENEALÒGIC

La llei de Godwin

La llei de Godwin és una de les normes més famoses d'Internet. Mike Godwin, de l'Electronic Frontier Foundation, la va enunciar el 1990 en observar el comportament de les usuàries dels fòrums de notícies i diu així: "A mesura que una discussió a Internet s'allarga, la probabilitat que aparegui una comparació on s'esmenti Hitler o els nazis tendeix a un".

Aquesta llei suposa que el primer que esmenta Hitler com a tàctica argumental ha perdut la discussió, ja que ha utilitzat la fal·làcia lògica anomenada *fal·làcia reductio ad hitlerum*. Aquesta fal·làcia es produeix quan volem criticar alguna idea de la nostra interlocutora dient que Hitler o els nazis la van defensar i, per tant, és dolenta *per se*.

Per posar un exemple: "Hitler era vegetarià i, per tant, ser vegetarià és de feixistes".

A l'Estat espanyol, la nostra adaptació particular de la llei de Godwin consisteix a dir que qualsevol cosa és ETA.

TUIT ROSA

Cifu i el 'tot és ETA'

La primera delegada del govern de Madrid, amb un marit en cerca i captura, va incendiar les xarxes socials arran de la comparació de la PAH amb ETA.

No reproduïm els missatges de Cifuentes perquè, en aquesta secció, sí que sentim un veritable respecte per totes les víctimes.

 Pablo @Pablo_PJ

Los profesores: ETA
La PAH: ETA
Los médicos: ETA
El SAT: ETA
Bukaneros: ETA
Los comunistas: ETA
Los anarquistas: ETA
FMI, OTAN, Democracia.

← Responder Retweetar ★ Favorito *** Más

ARBRE GENEALÒGIC

La història d'un 'hacker' i la foto d'Internet

Aquesta és una de les històries que et fan estimar la xarxa. Un hacker anònim ha aconseguit crear el mapa d'Internet més detallat fins al moment. I ho ha fet ell sol, després de trobar la manera d'accedir a milers d'equips a la xarxa i utilitzar-los per monitoritzar i dibuixar Internet.

El que va descobrir aquest hacker és que molts dels aparells que formen part de les xarxes utilitzen l'usuari i la con-

trasenya que tenen per defecte. Sobre aquesta base, va escriure un petit programari i va crear una botnet o xarxa d'ordinadors controlats, que el va ajudar a construir un mapa precís i global d'Internet. A la seva botnet, composta per 420.000 ordinadors que van enviar 52 mil milions de missatges durant més de tres mesos, li va dir Carna.

Quan va haver acabat, va esborrar el programari de tots els aparells i va publicar una sèrie de mapes a partir dels registres capturats.

També va publicar el mètode, els passos que havia seguit i un terabyte de dades que poden ser útils a la gent investigadora d'Internet en un futur.

Aquesta història resumeix perfectament la definició de hacker: una persona que, moguda per la seva curiositat i passió, es posa a treballar en un repte ètic i comparteix amb tothom els seus resultats i el coneixement que genera.

DARTH VADER

La LPI i el Cànon a les universitats

“Los autores de las obras reproducidas parcialmente, distribuidas y comunicadas públicamente, tendrán un derecho irrenunciable a percibir de los centros educativos una remuneración equitativa, que se hará efectiva a través de las entidades de gestión”.

Una de les sorpreses desagradables de l'esborrany de proposta de llei de la propietat intel·lectual (LPI) és la d'establir un cànon per a les universitats. Si no bastava amb les retallades i la privatització de l'educació, l'esborrany proposa que CEDRO (la SGAE dels llibres) cobri 55 milions d'euros a les universitats.

CEDRO serà l'entitat que tindrà tots els drets de les obres educatives i, per tant, l'única que cobrarà per això. Tant és si les obres són de domini públic o estan protegides amb drets, es cobrarà per totes, siguin dels seus socis o no, i CEDRO marcarà el preu de manera unilateral. Això acabaria amb iniciatives com l'Open Acces, de la qual hem parlat anteriorment, ja que obligaria a pagar per un coneixement que és lliure i universal. Des de les universitats, ja es parla de desobediència a la llei i de mobilitzacions en cas que s'imposi

link: bit.ly/cedro_lpi

DARH VADER

L'OTAN inclou les 'hacktivistes' com a blancs legítims al seu manual de ciber guerra

Encara que sembli un argument de pel·lícula de Hollywood, la realitat supera la ficció. La ciber guerra ja existia abans, però, aquesta setmana, l'OTAN ha publicat el Manual Tallinn sobre el Dret Internacional Aplicable a la Guerra Cibernètica, el primer howto de com fer la guerra per Internet.

El manual estén, per primera vegada, la ciber guerra a la categoria de conflicte armat i recomana respostes concretes davant els atacs al llarg de 95 regles. El més alarmant del document és que considera blancs legítims tant mercenaris informàtics a sou de les

nacions com *hacktivistes* civils independents de qualsevol tercer país. El text defineix un civil 'hacktivista' com "un ciutadà particular que, per la seva pròpia iniciativa, s'involucra en activitats de *hacking* per raons, entre d'altres, ideològiques, polítiques, religioses o patriòtiques". Els típics bloquejos de webs d'Anonymous, per exemple, entrarien dins aquesta definició.

En aquests casos, les *hacktivistes* estan considerades blancs legítims sobre els quals dirigir un atac armat mortal, fins i tot més enllà del marc temporal en què s'ha produït l'atac cibernètic. Per no, el següent.

Jornades Aturem el Fracking

DS 6/04 I DG 7/04 A RIUDAURA

L'objectiu de les jornades és atraure el màxim nombre de visitants possible al poble; per això oferiran un seguit d'activitats enfocades a l'oci i a la conscienciació davant el problema que poden suposar les prospeccions de gas no convencional per les quals s'han atorgat els permisos els darrers mesos. Ara que el problema del *fracking* (fractura hidràulica) és més viu que mai, qui visiti Riudaura podrà passejar pel poble i gaudir d'un seguit d'activitats ideades per fer entendre l'agressió a la qual pot ser sotmesa aquesta zona del territori.

Programa: DS 6/4 10h Botifarrada amenitzada amb música de Riutaka 11h Talla de fusta. Concurs de fotografia: aprèn a fotografiar amb el teu mòbil 12h Taller d'activitats manuals. Taller de sabó. Música amb Butona (performance). Performance *Riudaura Verda* (plaça St. Esteve, davant de l'església) 16h Gegants de Riudaura 17h Taller de seguretat informàtica 17h Classe de *paleo training*. Massatges sonors 17:30h Música i balls tradicionals amb O'Folk 18h Taller de química. Classe de zumba 19h Taula rodona. Classe de *body attack* 20h Música amb The Fracking Band 21:30h Sopar popular de pa amb tomàquet i embotit 22:30h Concert amb Riudaura Blues, Snooze i DJ's DG 7/4 10h Classe de ioga 11h Tour coneix Riudaura. Taller de seguretat informàtica 11h Taller de llanes. Classe de Pilates 12h Inauguració d'exposició fotogràfica. Triangular de bàsquet (Riudaura-Bombers-Mossos) 13h Dansa del ventre 14h Dinar popular: fideuà 16h Música amb Mom's 17h Classe de salsa. Taller d'activitats manuals. 18h Música amb Randellaires 19h Taula Rodona. Organitza: Plataforma Riudaura Junts

Més info: riudaurajunts.cat

DJ04 /04

BARCELONA

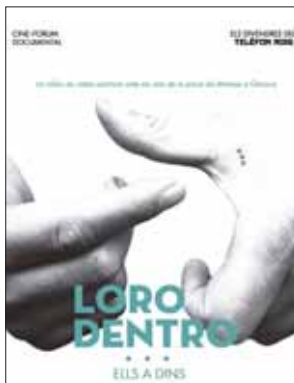
Projecció del documental '72h. Autonomia obrera a la Barcelona dels 60'
19:30h Llibreria Aldarull / Espai La Llibertària. Torrent de l'olla, 72

DV05 /04

BARCELONA

Acte d'inici de campanya de la ILP de la Renda garantida ciutadana
19h Centre Cívic Fort Pienc
Plaça Fort Pienc. Més info: rendagarantidaciutadana.net

Comentari conjunt sobre el documental 'Loro dentro'
19h Ateneu Rosa de Foc. Robí, 5.
A càrrec de Luca Palmas, sociòleg i professor de la Universitat de Gènova
Org: Teléfon Roig

MONTCADA I REIXAC

Sessió Radical Community Manager (Facebook, Twitter i blocs)
19h Casal Popular El Brot
Carretera Vella, 52. Org: Les altres veus

DS06 /04

BARCELONA

Jornades Internacionalistes a Can Batlló
Programa 10h Xerrada sobre Andalusia, a càrrec de Jaleo 11:30h Xerrada sobre les Canàries, a càrrec d'Azarug 13h Xerrada sobre Castella, a càrrec de Yesca 14:30h Vermut, mostres culturals i dinar. 17:30h Xerrada sobre Euskal Herria, a càrrec de gent de l'esquerra *abertzale* 19h Xerrada: Internacionalisme: com fer confluïr les diferents lluites, a càrrec de membres del projecte Ítaca. 21h Sopar amb pinxos i entrepans 22h Concert, a càrrec d'Atupa i Atzembra. Can Batlló. Carrer Constitució cantonada amb Mossèn Oller. Sants

DELTEBRE

Primer aniversari del CSO Lo Maset
Programa 11h Xerrada amb Cau de Llunes 12:30h Xerrada sobre Rasquera i la marihuana 14h Dinar popular 17h Xerrada amb Jordi Martí sobre anarquisme i alliberament nacional 18h Taller de Castells amb la colla castellera Xiquielos i Xiquèles del Delta 19:30h Campionat de futbolí 22:30h Concert de Llunatics (folk-core) i MX30 (rock delàtic). CSO Lo Maset. Estació, 45

FRAGA

Xerrada sobre el fracking
18h Palau de Montcada
Sant Josep de Calasanç, 12

MONTCADA I REIXAC

Debat: Quin paper han de jugar els mitjans de contrainformació locals?
19:30h Casal Popular El Brot
Carretera Vella, 52. Org: Les altres veus

EL PRAT DE LLOBREGAT

Cinquè aniversari de la cooperativa Cals Karxofa
Programa 10:30h Presentació de la campanya Pagesia per al futur 11h Activitats infantils 12:30h Els Mariatxis del Delta 14h Paella 16:30h Concert Assabè, Grga Pitic Festivala. El Fondo del Peixo: Plaça Mestre Ventura i Tort, 5-7
Més info: calskarxofa.blogspot.com

SANT CUGAT DEL VALLÈS

'D'Ara a demà', lectura de textos de Manuel de Pedrolo
21h Teatre de Mira-Sol. Mallorca, 42
Org: Fundació Randa-Xirinaçs

DG07 /04

MONTCADA I REIXAC

Programa de ràdio de Les altres veus i presentació de la nova web
19:30h Casal Popular El Brot
Carretera Vella, 52. Org: Les altres veus

DM09 /04

BARCELONA

Concentració solidarista antifeixista
9:30h Ciutat de la Justícia

Xerrada 'Esquerdant el futur: l'amenaça del fracking a l'era del canvi climàtic'
19:30h Local de l'Associació Salut i Agroecologia. Emili Roca, 52 baixos

FREQÜÈNCIES
LLIURES

Ràdio Bronka 104.5FM Àrea metropolitana de Barcelona www.radiobronka.info |
Contrabanda 91.4FM Àrea metropolitana de Barcelona www.contrabanda.org |
Ràdio Linea IV 103.9FM Barcelona www.radiolinea4.net | Ràdio Pica (només web)
Barcelona www.radiopica.net | Ràdio RSK 107.1FM Nou Barris (Barcelona)
www.radiorsk.info | Ràdio Trama 91.41FM Sabadell www.radiotrama.net | Ràdio Kaos
(només web) Terrassa www.radiokaos.cat | Postscriptum Radio (només per internet)
Terrassa www.postscriptumradio.org | Ràdio Pinsania 90.6FM Berguedà www.radiopinsania.wordpress.com | Ràdio 90 101.4FM Olot www.r90.org | Ràdio Klara 104.4FM València www.radioklara.org |
Ràdio Malva 105FM València www.radiomalva.wordpress.com | Ràdio Aktiva 107.6FM Alcoi
www.radioaktivafm.blogspot.com | Ràdio Mistelera 101.4FM Dénia - La Xara www.lamistelera.org |
Ràdio Bala 106.4FM Manresa <http://radiobalamanresa.wordpress.com>

Coettv Nou Barris (Barcelona) coettv@gmail.com | Sants TV <http://sants.tv>
Gramenettv Gramenet del Besòs www.tvgramenet.org

Selecció d'alguns programes de LaTele. Podeu consultar la graella sencera o veure tots els vídeos a www.latele.cat. Emetem des de Plaça Espanya fins a Sant Pol de Mar al **CANAL 37 DE LA TDT**. Resintonitza la teva tele per trobar-nos!
CADA NIT A PARTIR DE LES 20H30 NOUS PROGRAMES!

DILLUNS: 20:30h. Notícies 1
DIMARTS: 20:30h. Tv Animalista
DIMECRES: 20:30h. Contra-Infos

DIJOUS: 22h. Y tu qué miras gilipollas?
El programa de punk de LaTele
DIVENDRES: 21h. Programa de falguera

DISSABTE: 22h. Cineclub 1
DUMENGE: 21h. La Xerrada

EL TEMPS

DIJOUS 4

Dia de ruixats i tempestes més intenses a les comarques de Girona i el Prepirineu. Hi haurà estones amb clarianes.

DIVENDRES 5

S'obriran grans clarianes a la majoria de comarques. Temperatures a l'alça i vents del sud. A la nit, ruixats a Castelló.

DISSABTE 6

Des de mitjanit, les pluges es generalitzaran al nord del País Valencià, Terres de l'Ebre i camp de Tarragona. Fred i neu a 500 metres.

DIUMENGE 7

A primera hora, ruixats a Barcelona i Girona, però amb obertura ràpida de clarianes. Sol, però amb més fred durant la tarda.

DILLUNS 8

Nit molt freda a les comarques de l'interior. Les glaçades poden afectar el pla de Lleida i el prelitoral. Ambient assolellat.

DIMARTS 9

Petita falca anticiclònica que farà pujar els termòmetres i ens portarà de nou un ambient de plena primavera. Vents en calma.

/ MARIA ZENDRE

«Pots superar el sistema patriarcal fruit de la sexualitat amb els altres»

Sagar Malé
@La_Directa

Qui s'interessa per l'XPlore o pel Touch&Play? Encara són festivals per minories?

Els esdeveniments són molt específics i, certament, toquen els límits de la moral, sobretot una moral que encara està força ancorada en el catolicisme... cosa que no passa tant a Barcelona... La gent interessada per aquests esdeveniments té relació amb el que podríem anomenar pràctiques somàtiques: un treball de la sexualitat des de la consciència del cos i amb un interès creatiu.

La manera com els dos esdeveniments s'aproximen a la realitat és una mica diferent, oi? Potser encara hi ha una diferència entre Berlín i Barcelona pel que fa a la normalització d'aquestes pràctiques?

Entre Félix Ruckert i jo hi ha una diferència. Félix és un *agent provocador*... ell provoca situacions. Jo, en canvi, busco ser més *invocador* respecte a les emocions que hi pugui haver, però, si no surten, cal respectar-ho i no anar més enllà. Aquí, hem de construir de mica a mica, ja que els tallers de carícies i altres experiències que envolten el tema no tenen la implantació que tenen a Berlín, Londres o Amsterdam.

Què separa i un altre festival?

L'XPlore va molt al gra i, amb el Touch&Play, estic a mig camí. Si arribem a les orgies, bé, però no és la finalitat. L'im-

portant és buscar connexions amb la llibertat d'expressar els desitjos i assolir la confiança entre els participants, sense necessitat d'arribar a l'orgia.

Darrerament s'han popularitzat els grups o els locals swinger, els intercanvis de parelles. Però es basen en experiències diferents del que vosaltres proposeu. És així?

Nosaltres busquem una situació oberta, sana i artística. Per contra, en un club *swinger* o d'intercanvi de parelles, has d'agafar el cotxe i anar-te'n a l'altra punta per fer alguna cosa d'amagat... En l'ambient *swin-*

«L'important és buscar connexions i assolir la confiança entre els participants, sense necessitat d'arribar a l'orgia»

ger, que interessa és tenir sexe amb diverses persones i s'oblida la part creativa i viure-ho des de dins. Es mou amb gent que té una altra política, una orientació educativa i uns interessos culturals ben diferents. I passa el mateix amb els ambients de *fetish*, dels quals també diferim en els interessos o les idees sobre la vida.

Les pràctiques que promou al Touch&Play plantegen un món diferent?

Invocuen altres formes de poder fer les coses, sense dir que són millors, però sí

dient que pots superar el sistema patriarcal, de monogàmia serial, d'homofòbia o d'heteronormativitat fruit de la sexualitat amb els altres.

I com s'arriba a aquestes pràctiques?

Pel que fa a mi, jo tinc una vida ben normal. Sóc metge i estic fent un postdoctorat en medicina tropical, però, en l'àmbit personal, vaig tenir un camí dur amb la meua sexualitat: vergonya, dubtes, problemes d'erecció o d'orgasme. A causa d'aquests bloquejos, vaig buscar com sanar-me i vaig passar per la psicoanàlisi, la meditació zen i fins i tot el sadomasoquisme.

Què et va proporcionar això?

M'he enamorat de la meua sexualitat i veig que puc donar plaer als altres. D'aquí, que aprofundeixi en l'anomenat contacte d'improvisació, una pràctica de dansa d'on va néixer el Touch&Play, on explorem el cos alquímic amb aquestes pràctiques. Allà on es mouen les emocions, quan tu toques l'altra persona, estàs en contacte amb l'olor, els membres sexuals i tens sensacions que et fan sentir més...

Cap a on vols dur el Touch&Play?

M'agradaria introduir-lo dins d'altres esdeveniments que ja existeixen. Es curiós perquè, en aquest context, trobes gent ficada en altres històries que veuen un taller d'orgia amb oli o d'orgia en grup... i es crea una situació molt especial. Aquest any ho farem als Monegros, dins el Nowhere, un festival que s'inspira en el Burning Man que se celebra periòdicament a un desert dels Estats Units. ◀

Daniel Hayes

Fundador del
Touch & Play Project

Daniel Hayes ens obre al fet que la sexualitat és un element de transformació individual i alhora col·lectiva. Metge i postdoctorat en medicina tropical, amb una identitat compartida en diversos països, Hayes viu a cavall entre el centre social Can Masdeu i l'illa de Formentera. Ell ha estat el principal responsable d'importar a Barcelona dos esdeveniments que repensen i experimenten la consciència del cos a través de les pràctiques sexuals. En primer lloc, va coordinar l'edició que es va fer a Barcelona d'«Xplore, l'art de la luxúria», un festival dirigit pel coreògraf berlinès Felix Ruckert. També ha fundat el Touch&Play Project, on es "promou l'exploració dels límits del contacte improvisat", traient-lo del discurs de la dansa i portant-lo al joc, la meditació, la comunicació, la teràpia, l'educació, el BDSM i la sexualitat mitjançant una rigorosa investigació artística i acadèmica".